

Núm. 12 · ABRIL 2003 · INFORMACIONS I INTENCIONS SINÈRGiques PER A LA SALUT PLANETÀRIA

ECOLOGIA · COMPOSTATGE I SOLIDARITAT I SALUT · ENERGIES RENOVABLES
CREIXEMENT PERSONAL · TERÀPIES NO CONVENCIONALS · EDUCACIÓ AMBIENTAL

SÓN FIGUES D'UN ALTRE PANER!

Continuen succeint fets i notícies tan absurdament patètiques plens de bajanades que fóra impossible restar impassible sense fer-hi esment. Ens han repetit fins al cansament que l'atac i la mort dels iraquians estaven justificats per la possessió d'armes de destrucció massiva. TOTA LA JUSTIFICACIÓ QUE HA FET EL GOVERN D'AZNAR PER A LA IMPLICACIÓ ESPANYOLAA A GUERRA HAN ESTAT TAN SOLS AQUESTS MOTIUS. Totes les protestes que repetidament hem fet els ciutadans també han estat basades en la manca de proves i arguments convincents que demostressin aquesta acusació.

Les últimes declaracions d'Aznar en aquest mes de setembre en reclamar-li diversos reporters les proves de l'existència de les armes iraquianes han sigut vergonyosament ridícules. Amb total falta de respecte a tots aquells que no entenem per què se'ns ignora **ha dit que tot el que ell va dir era informació que es trobava a tots el mitjans de comunicació i que ell no es va inventar res.** Com si la seva obligació com a cap d'Estat davant d'un cas d'aquesta magnitud no fóra estar millor i més informat que els serveis periodístics!; i tot això, a més, sense comptar amb els serveis secrets d'investigació de l'Estat.

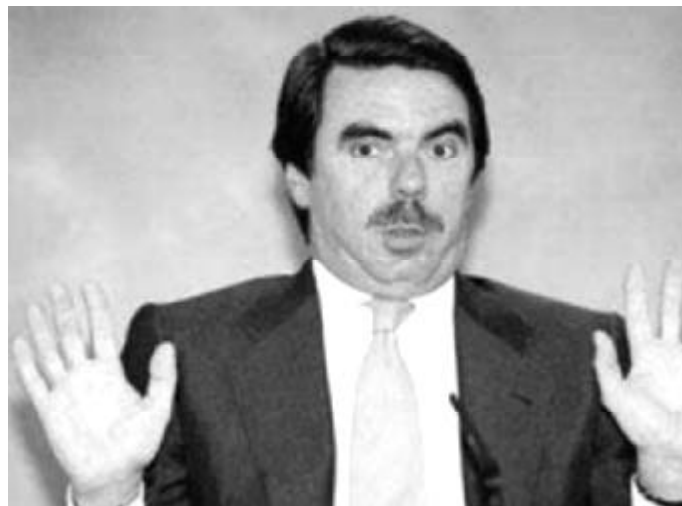
També ara, després de fer el que ell ha volgut davant del conflicte de Iraq, el Sr. Bush necessita complicitat per poder engolir aquest motiu però de mal pair que, contràriament a l'opinió de la majoria de persones i països, s'ha encaparrat a mossegar. Absurdament vol fer pacis per resoldre els problemes però no pas per convidar-los a les espulles, ni al botí, ni al control estatal iraquian. No té pas vergonya en fer una petició tan insòlita. A més, ell i el seu Govern han fet perdre el crèdit i la dignitat a l'ONU, en convertir tota la seva activitat en una comèdia trista i en despullar-la de tota eficàcia i sentit.

Ara, després de mesos de sotmetiment i desordre, descobreix que això potser és un parany on l'aranya, primer oculta i temerosa, i ara enfurismada, els vol clavar el fibló. Bush vol i reclama que l'organització internacional ONU participi a l'Iraq amb responsabilitat il·limitada, però, això sí, amb limitat poder.

També a casa nostra es couen faves. El Sr. Aznar i el Sr. Pujol, normalment no gaire ben avinguts, s'han posat d'acord per beneir el projecte de l'ITER i fer possible que a casa nostra ens encolomin el primer reactor de fusió (no fissió) nuclear del món, amb totes les conseqüències que produeix la manipulació nuclear, sense cap mena de participació ni opinió ciutadana.

Uns i altres creuen que tots plegats som tan rucs que amb la seva eloqüència? ens volen fer combregar amb rodes de molí. L'única manera de poder contribuir és fer ulls clucs a tots aquests afers i deixar que l'apatia i aburriment (fer-nos burros) ens colpegi tan lestrament que restem muts i indiferents davant de tot.

Ens cal tornar a parlar d'aquestes qüestions perquè ni de bon tros són qüestions acabades i perquè és important per a entendre el tarannà dels aquells que ens manen i les conseqüències fatals dels seus abusos,

que perjudiquen homes i natura.

Ja són massa els crits que, perduts, ressonen al desert. esperarem pas cap signe de comprensió ni desig de prom participativa dels pobles per part dels governants. És innegable el retrocés del procés democràtic al món actual; cada vegada polítics cerquen solucions més representatives i menys participat. No volem venjança ni revenja, però sí que volem un canvi, veïns nous.

Si és totalment pensable que tots els enrenous que vivim i propiem en situacions bèl·liques i d'altres afecten el nostre entorn, amb fums i les flames de les explosions, els materials radioactius metzinosos, tots els virus i bacteris que proliferen en medis adequats i pestilents, generant conseqüències físiques i detectables en persones i en el planeta, també és pensable que l'activitat econòmica, l'odi i la ràbia, el patiment, el plor, la desesperança i l'indiferència no tan sols afecten els homes, dones i nens que viuen sinó també tots els altres i tot el medi, la natura i la Terra tota, en alguna mesura.

No cal ser massa espavilat per a comprendre que el mal que els homes i dones fereix la Terra. Que la tristesa, la dissort i l'egoisme esgoten alhora humans i recursos. Que la sequera dels nostres ulls mancats d'emoció és la sequera que esgota la terra. És la nostra ràbia impotent la que devora els boscos amb les flames. Que són les llàgrimes del desconsol de molts les aigües que arrosseguen camps, cases i vides. Que és el nostre interès intern, orfe d'atenció i amor, el que pidola pels barris pobres: totes les ciutats del món cercant una almoïna, un mos i una carícia.

És per tot que sabem que no són pas les maneres ni els dirigents actuals els que ens resoldran tanta absurditat. **Esperem figures d'un altre paner!**

ÍNDEX

3 Editorial

Jordi Orús i Salvador

6 Per una economia alternativa i solidària per Jordi Alemany

12 El discurs que farà el proper president de la Generalitat per Josep Puig

19 Imatges de la 8a. Fira de la Terra

23 S'ha obert el mercat de l'electricitat per Josep Puig

32 Mobilitat o accessibilitat? per Josep Puig

35 Els busos d'hidrogen de Barcelona per Gustavo Lamadrid

36 Apiteràpia o Abelles que curen per Adela Pérez

40 El conreador d'amor entrevista a Joan Carulla

42 Notícies

46 Obeliscs per la Pau

DIA DE LA TERRA

NÚM. 12 · Any 2003 ·

Direcció editorial: Jordi Orús i Salvador

Edita: Associació Dia de la Terra Catalunya
Apartat de Correus 10145 - 08080 - Barcelona

Realització: Associació Athanor

Rambla Canaletes, 127, 3r - 08002 - Barcelona
Tel.: 93 302 54 58 Fax: 93 302 50 97

Departament Gràfic: Irene González

Publicitat: Ricardo Galarza - Tel.: 615 341 918

Correcció i estil: Francesc Prims

Fotos de la Fira per la Terra: Luis Camargo

Fotomecànica i impressió: Tesis S.A.

Agraïments: Josep Puig i Boix, Jordi Alemany, Martí Boada, Rita Panuncio, Mirta Manzatti, Alternativa Verda, GCTPFNN, Jordi Calvet Banchs (acudit), Alberto Mesanza, Albert Torrents Sallent, Casa de Naixements Migjorn, APPA, Ecotècnia, Diputació de Barcelona - Àrea d'Espais Naturals, Zoològic, Ajuntament, Generalitat, Parcs i Jardins, TMB, Soria Natural.

Els editors no coincideixen necessàriament amb els conceptes i posicions dels autors que firmen els articles.

Dipòsit Legal: B -5339-94

<http://www.diadelaterra.org>

E-mail: info@diadelaterra.org

Informació Fira per la Terra:
firaperlaterra@diadelaterra.org

Està permesa la reproducció total o parcial fent esment de les fonts i els autors.

Aquesta edició ha estat realitzada en paper 100% reciclat i ecològic.

AIGUA PER A LA VIDA

L'aigua és essencial per a tota la vida a la Terra. Tot allò que fem a l'aigua ens ho fem a nosaltres mateixos.

A la Terra hi ha una quantitat d'aigua ben determinada. Prop del 70% de la Terra és aigua, la major part de la qual no serveix per beure. Solament una petita fracció de l'aigua que hi ha al planeta és aigua fresca, neta i accessible per a l'ús humà.

Actualment estem posant aquest recurs essencial en perill. La major part de les aigües subterrànies de la Terra s'estan esgotant i contaminant. A més a més, aquelles persones que tenen l'aigua més al seu abast l'estan malbaratant en grans quantitats.

- Les aigües subterrànies han assolit els nivells més baixos a cada continent. Amb el nivell dels aqüífers en davallada arreu de disponibilitat d'aigua serà un dels reptes més preocupants del segle XXI pel que fa als recursos.
- Els residus humans i industrials, les aigües residuals, els fertilitzants agrícoles, els metalls pesants i els plaguicides envenen les nostres mars i oceans i contaminen els nostres rius i les aigües subterrànies.
- El canvi climàtic en un món que s'escalfa afectarà els nostres subministraments d'aigua dolça. Els científics pronostiquen destarotaments del clima local esdevindran més freqüents, de manera que s'incrementaran les revingudes d'aigua erumides mentre que hi haurà més sequeres i amb més freqüència en regions àrides.
- La crema de combustibles fòssils per a la producció d'energia ocasiona pluges àcides que contaminen els nostres cursos d'aigua.

El nostre sistema planetari de purificació d'aigua, igual que els altres sistemes, és delicat i equilibrat. El podem protegir prevenint la contaminació de l'aigua i fent servir només l'aigua que necessitem.

La campanya AIGUA PER A LA VIDA del Dia de la Terra tracta temes crítics com ara l'accés a l'aigua i el seu ús, la seva salut. A través de la campanya per a millorar la salvaguarda de l'aigua a àmbit local, comarcal, estatal i global. La campanya tracta els temes següents:

- Què hi ha a l'aigua que beus?
- Els 10 nens del món que pateixen més fretura d'aigua.
- El repte de l'aigua a les indústries.

Si estàs interessat en més informació sobre la campanya adreça't a:

Earth Day Network

earthday@earthday.net

www.earthday.net

FETS

- Des de l'any 1950, el consum global d'aigua s'ha multiplicat per tres amb escreix.
- 19 països en el món estan avui qualificats com que pateixen estrès d'aigua. La majoria són a l'Àfrica.
- Per l'any 2025 es preveu que 3.500 milions de persones experimentaran manca d'aigua.
- Al món en vies de desenvolupament el 80% de les malalties estan relacionades amb la manca d'accés a aigua neta.
- Més de 1.000 milions de persones al món no tenen accés a aigua neta. Uns 3 milions de persones moren cada any com a conseqüència de malalties relacionades amb l'aigua que es podrien prevenir.
- L'aigua de pluja que cau als carrers de les ciutats es contamina amb metalls pesants, olis minerals i altres contaminants. Aquestes substàncies han contaminat les aigües subterrànies és molt difícil i car netejar-les.
- Arreu del món la construcció d'embassaments ha desplaçat entre 40 i 80 milions de persones.

Earth Day Network

earthday@earthday.net - www.earthday.net

811 First Avenue, Suite 454, Seattle, WA 98104 USA

Tel.: 206-876-2000, Fax: 206-876-2015

1616 P Street NW, Suite 200, Washington, DC 20036 USA

Tel.: 202-518-0044, Fax: 202-518-8794

PER UNA ECONOMIA ALTERNATIVA I SOLIDÀRIA

El passat febrer milions de persones dels cinc continents van sortir al carrer per fer sentir el seu clam contra la guerra. 'No a la guerra', 'No amb el meu nom', 'No amb el meu silenci', 'No més sang per petroli'... varen ser alguns dels eslògans més repetits. Fins i tot es va iniciar una campanya d'intent de boicot als productes i empreses que participen en la indústria militar o que més clarament han donat suport a la política d'agressió dels governs promotors de la invasió de l'Iraq. Preníem consciència que a través del consum dels seus productes estem afavorint el seu poder.

Recordàvem que el NO A LA GUERRA s'ha de relacionar amb la dependència i l'addicció de la nostra societat envers les energies fòssils causants del canvi climàtic, d'una bona part de la contaminació del planeta i de no poques violacions dels drets humans. El petroli no embruta tan sols

el mar, la sorra i les platges, sinó també les consciències. L'única manera de deslliurar-nos en és accelerar la transició cap a una economia solar, basada en energies netes i renovables treballant per estendre la insubmissió a l'economia fòssil i invertint per fer néixer l'economia solar.

No oblidem que la lògica de la guerra, l'economia de la guerra, té una dinàmica pròpia, que aposta per l'extensió i la perpetuació dels conflictes. No oblidem que a les guerres s'hi va també amb els nostres diners els diners que financen l'armament, la propaganda... Les municions surten d'algun lloc.

Una part significativa dels nostres impostos els governs els destinen a alimentar la guerra com a ressort de l'economia. Cal continuar oposant-se pacíficament als centenars de milions de dòlars que es gasten cada any en la indústria de la mort amb els nostres impostos. Com? Fent objecció fiscal. Mai no hi havia hagut tante:

demandes d'informació com ara: cal que es transformin en una veritable objecció fiscal a les inversions en la indústria de la mort. (Informació sobre objecció fiscal a <http://www.justiciaipau.org/siof/>)

És possible i necessari fer compatibles el nostre consum, estalviar, obtenir millors productes i serveis i al mateix temps boicotejar el mercat de la mort refusant portar el nostre diner al seu molí. No solament és just i convenient –la nostra salut i benestar ens ho agrairan– sinó també urgent, inajornable.

No comprem, no donem suport a qui obté beneficis de la guerra, la mort, la contaminació i la violació dels drets humans. No invertim en l'economia del dolor i la pol·lució.

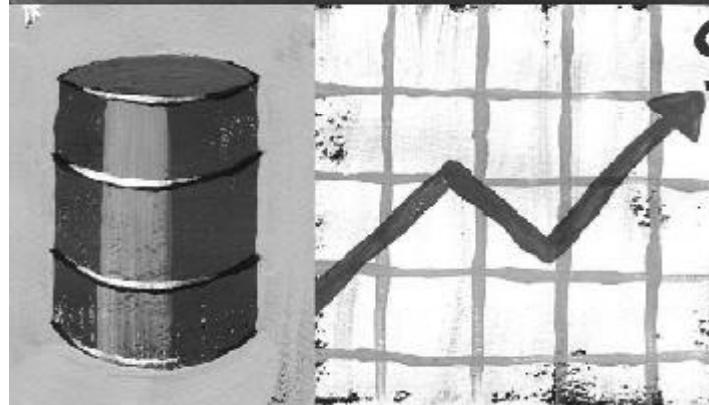
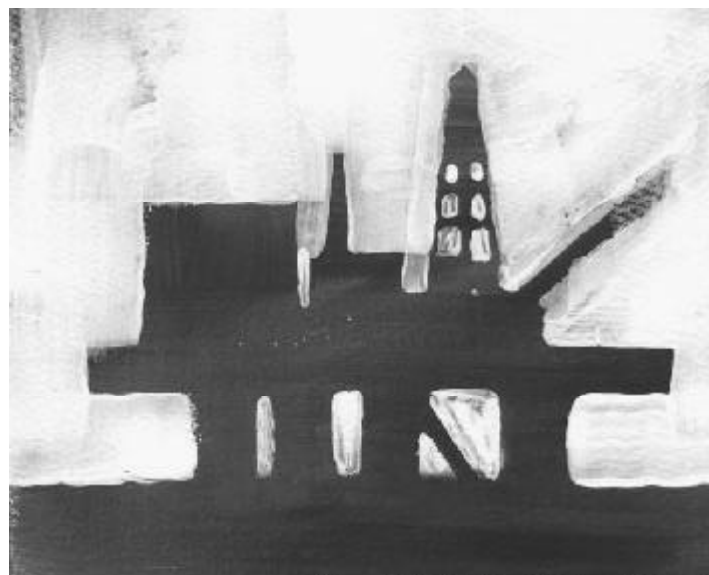
Cal tallar la provisió de combustible a la locomotora cega de la mort. Si el món està governat pel diner, el diner és el principal argument a què els poderosos són sensibles. Dóna una oportunitat a la pau, a l'equilibri ecològic... ara. Cada euro que treus als senyors de la guerra, als senyors del món, és un respir que egales a la humanitat.

El món reclama inversions positives capaces de reactivar economia de la vida: en salut i aigua per a tothom, habitatge assequible, energies renovables; en formació, cultura, salut, protecció social i ambiental; en més escoles, més mestres, més netges i hospitals, més restauració ambiental, més jardins, més solidaritat...

Darrere de les poderoses indústries d'armament i del petroli hi ha també les inversions i els estalvis de milions de ciutadans. Estalvis que aplegats en enormes fons de pensions o fons d'inversió són gestionats sense el nostre control per molt pocs operadors financers, els bancs i les companyies d'assegurances. Per això és important que els milions de ciutadans que varem dir 'No a la guerra' diguem també: 'No amb els nostres diners'. Fem de prendre consciència que mentre proclamem el nostre pacifisme, el nostre ecologisme, treballem pel nostre creixement personal i la nostra espiritualitat... Amb els nostres diners es poden construir bombes, avions, tancs i d'altres ginys de destrucció; es poden finançar companyies i empreses que contaminen greument el medi i que no respecten gens ni mica els drets humans dels més febles.

Si volem aprofundir en les vies pacífiques de la resolució de conflictes i enfortir estructures que contribueixen a un món més just i equilibrat és hora de posar els nostres diners al servei d'aquestes causes. Es tracta de posar en coherència els nostres valors i l'ús que fem dels nostres diners. No podem obviar la nostra responsabilitat com a inversors o com a consumidors. En siguem conscients o no, ens agradi o no, els diners i la forma de generar-los i utilitzar-los és un instrument poderós que configura la nostra societat.

Per a qui treballa el nostre diner? A què està contribuint? A qui beneficia el meu consum? Quin tipus de relació amb la mare terra i amb les persones fomenta? L'ús que faig dels diners, de les meves compres, dels meus estalvis, els meus impostos, les meves inversions... està d'acord amb els valors que defenso? És temps de recuperar el control de l'ús dels nostres diners i

ar-los al servei d'allò en què
iem: la pau, la sostenibilitat
lògica, la justícia, la solidaritat...
no fem res al respecte, els nostres
ers contribueixen a fer créixer un
l del desenvolupament econòmic i so-
que embruta, contamina i causa
sa dolor.

AMB ELS MEUS DINERS

possibilitats d'actuació per contribuir a una
onomia alternativa i solidària són diverses:
trada podem aplicar criteris de
riminació negativa. És a dir, retirar-los de
erminades entitats bancàries que els
rteixen en fons i empreses vinculades amb
ue no desitgem: l'economia de guerra,
ontaminació, la violació dels drets
ians... Podem demanar a les entitats
càries i financeres que maneguen els
tres diners què en fan, com i on els
rteixen. Tenen en compte els nostres
ris i valors? Podem demanar-los que els
uin presents i que ens informin i ens
anteixin que no contribuïran a fomentar
pus d'economia que no volem. Podem
riure cartes als directors de les oficines
càries per demanar-los aquesta
mació i comunicar-los el que volem.

ibé podem aplicar criteris positius: a més
consum social i ambientalment responsa-
tenim el comerç just... Recordem que
països rics apliquen uns impostos sobre
importacions del Sud quatre vegades
eriors a les fixades pels països pobres so-
els productes que arriben del Nord. A
les subvencions públiques dels països rics
productes agrícoles arribaren l'any 2000
45.000 milions de dòlars, una xifra cinc
ades superior a tots els fons d'ajut al
envolupament que els països del Nord
cedeixen als del Sud. Segons el PNUD, el
grama de les Nacions Unides per al
envolupament, els països del Sud perden
alment a causa de les desigualtats del
erç mundial 700.000 milions de dòlars,
xifra que representa tres vegades el to-
l del deute extern que han de pagar cada
els països menys desenvolupats. Si hi
jim el control que les grans empreses
ercialitzadores del Nord exerceixen so-
els preus de les primeres matèries del
, no és això un comerç radicalment injust?
s informació:

v.equito.it
v.transfair.it ; www.fairtrade.net

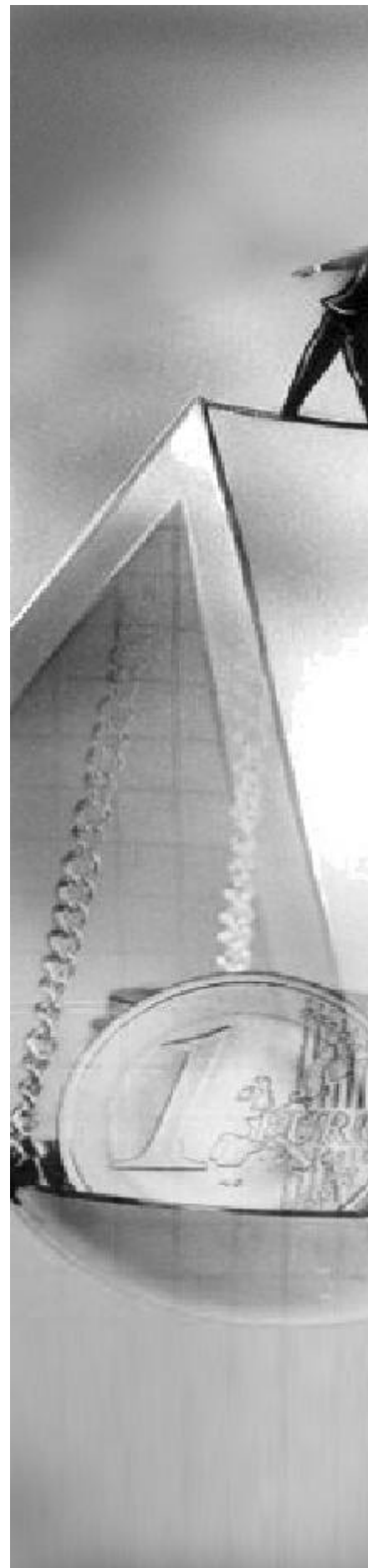
www.comerciosolidario.org
www.comerciojusto.com
www.worldshops.com
www.e-comerciojusto.org
www.setem.org
www.alternativa3.com)

Tenim també la banca ètica, que
canalitza l'estalvi i les inversions
vers projectes ecològics i solidari;
les inversions socialment responsa-
bles a través dels fons ètics i per
tant la responsabilitat social i am-
biental de les empreses; tenim el
creixement del microcrèdit per als més
pobres... Són instruments que van
construint dia a dia una economia al-
ternativa i solidària. Si no intervenim per
aquestes vies, altres decidiran per
nosaltres, utilitzant els nostres recursos per
a altres interessos.

ENTITATS FINANCERES ÈTIQUES

A Europa, el Triodos Bank des de fa 21
anys fa compatibles amb èxit la rendibilitat
econòmica amb la rendibilitat social i am-
biental. D'origen holandès i inspiració
antroposòfica té oficines a Bèlgica i
Anglaterra, amb una missió molt clara: que
totes les seves activitats i actuacions
contribueixin a un canvi positiu i sostenible
de la societat. Arriba ara a l'Estat espanyol
amb un dipòsit d'estalvi i amb préstecs
dirigits a iniciatives socialment responsables
i anuncia la seva intenció d'obrir una su-
cursal a l'Estat espanyol al 2004. Malgrat
la recessió econòmica, el banc ha tingut
un creixement constant. Els resultats
obtinguts demostren que és possible unir
inversió social i ambiental amb rendibilitat
econòmica: durant l'any 2002 el total del
capital confiat al Grup Triodos (banc Triodos
i fons gestionats per Triodos) va créixer un
15%, fins als 1.270 milions d'euros. El Fons
Verd de Triodos va créixer un 21%, i
l'Added Value Fund va créixer un 60%.
Aquests fons han estat els de millor
rendiment als Països Baixos. Bones xifres
per a un grup que tan sols inverteix en
iniciatives sostenibles en àrees de
l'economia social, el medi ambient i la cul-
tura. (Més informació a www.triodos.es)

Rudolf Steiner pot considerar-se un dels
precursors de les inversions ètiques. A la
primera meitat del segle XX les seves idees
basades en la llibertat de pensament, la
igualtat jurídica i la solidaritat econòmica

lonaren peu al moviment antroposòfic, d'àmplia incidència a l'Europa central. L'antroposofia promou una transformació social i espiritual profunda a partir de la crítica radical de la societat industrial i la creació de projectes socials en el camp de la pedagogia i l'ensenyament: es coneixudes escoles Wandorf, que pretenen un model d'ensenyament no competitiu i espiritual; en l'àrea de la salut amb les clíniques antroposòfiques, on es practica una medicina de caràcter holístic, i en el sector agrari amb el foment de finques agrícoles segons el mètode biodinàmic –un sistema profund de cultiu ecològic–. Per tal de crear fonts d'autofinançament, es fundà l'any 1974 a Bochum un institut de crèdit alternatiu. Finança essencialment projectes en els àmbits de l'educació, l'agricultura biodinàmica i de les energies renovables. De tota manera, el Banc GLS-Bochum no ha restringit la seva política de crèdits només a projectes de caire antroposòfic, sinó que en els darrers anys ha estat un pilar fonamental per a molts altres moviments socials que intentaven crear als seus projectes de reforma de la societat. El Banc GLS-Bochum sosté que el diner no és una finalitat en si mateix sinó només un instrument, i que allò important són els plans de canvi de la societat i de les persones que lesitgen portar-los a terme. Un finançament humanista ha de donar, doncs, prioritat a l'element espiritual de l'ésser humà. Com indica el seu anagrama GLS (donar, prestar i regalar) el banc antroposòfic, a part del préstec i baix interès, sol concedir capital sense cap classe d'interès i, fins i tot, realitzar donacions a fons perdut en cas que el projecte que es presenti s'ho mereixi. (Més informació a www.gemeinschaftsbank.de [en alemany])

La Banca Alternativa BAS, constituïda a Suïssa a finals dels 80 per iniciativa d'organitzacions del moviment ecològic, autogestionari d'ajuda al desenvolupament, concep la seva activitat com una alternativa a la lògica econòmica dominant i prioritza els seus principis ètics –resolució solidària dels problemes, igualtat de lrets entre homes i dones, satisfacció de les necessitats bàsiques dels éssers humans, preservació del medi natural, creativitat i innovació– per sobre de la maximització del benefici. Treballa segons el principi de cobrir els costos. La transparència és una de les seves característiques principals. La BAS és una banca potser petita però viable que aconsegueix desenvolupar les seves finalitats ecològiques i socials malgrat el context econòmic difícil (el seu benefici brut va augmentar un 24% l'any 2002). (Més informació a www.bas-info.ch [en francès i alemany])

La Banca Popolare Etica es crea l'any 1998. Amb unes sòlides arrels en el sector social, és la banca del tercer sector. Ha finançat més de mil projectes en l'àmbit de les cooperatives socials –serveis sociosanitaris, educatius, l'inscripció sociolaboral i lluita contra l'exclusió social–, en l'àmbit ambiental –conservació del patrimoni natural, desenvolupament d'activitats compatibles ecològicament, energies renovables, agricultura ecològica–, en l'àmbit de la cooperació internacional –cooperació per al desenvolupament, microcrèdit, comerç just i solidari, voluntariat internacional–, en l'àmbit de la cultura i la societat civil –qualitat de vida, promoció de l'esport per a tothom, iniciatives culturals... Més informació: www.bancaetica.com

El Cooperative Bank neix de l'arrelada tradició de les cooperatives de consum angleses. És el primer banc a elaborar i fer pública una 'política ètica' segons la qual es compromet a no invertir en determinades activitats considerades moralment reprovables. La publicació l'any 1992 d'una llista l'inversions i clients que queden exclosos de l'activitat del banc ha permès al Cooperative diferenciar-se de la resta de bancs comercials anglesos, i alhora consolidar-se com a banc d'àmbit estatal gràcies a

l'atracció de milers de nous clients. Posteriorment, el compromís proactiu en una activitat econòmica que sigui ecològicament sostenible s'ha formalitzat detallat gràcies a la publicació, l'any 1995, d'una *Declaració ecològica*. El 22 de març de 1996 Tony Blair inaugurava oficialment el National Centre for Business and the Environment (NCBE), institut fundat pel Cooperative Bank en col·laboració amb les quatre universitats de Manchester. L'objectiu del centre és permetre que les petites i mitjanes empreses clients del banc puguin tenir accés, a bon preu, a serveis especialitzats d'assessoria ecològica. Addicionalment, el NCBE impulsa campanyes de conscienciació ecològica. La política ètica del banc s'ha convertit en una 'política d'empresa' en sentit estricte, també a l'interior dels treballadors del banc, que tal com foren consultats a l'hora d'aprovar-la, han estat informats per circulars, han rebut formació al respecte i estan obligats a respectar-la. El banc està representat a Anglaterra i a finals del 2002 els seus resultats presentaven per novè cop consecutiu un benefici abans d'impostos rècord: 122,5 milions de lliures, un 10% superior a l'any anterior. (Més informació a www.co-operativebank.co.uk)

A França són diversos els instruments financers de tipus ètic o solidari; es poden comptabilitzar més d'un centenar. Entre ells, Autonomie et Solidarité –societat regional de capital de risc–, que treballa també per recollir l'estalvi ètic i solidari al servei de la lluita contra l'atur i l'exclusió social, mitjançant el finançament de la creació i el desenvolupament d'empreses. Ha donat suport a 125 projectes, cosa que significa la participació en les empreses a ha donat suport per 2,8 milions d'euros permetre la creació o el manteniment de 1.600 llocs de treball. (Més informació a www.autonomieetsolidarite.fr)

AIDE, l'Association pour le Droit à l'Initiative Économique, en col·laboració amb els bancs convencionals, ofereix crèdit per a la creació i el desenvolupament d'empreses a persones amb dificultats, especialment aturats de llarga durada.

SIDI (Société d'Investissement et Développement International) té com a objectiu crear o consolidar sistemes de finançament adaptats a les microempreses i petites empreses i

ios en desenvolupament. (Més informació: www.lanef.com)

es entitats són Les Cigales –Club d'Inversors per Gestió Alternativa i Local de l'Estalvi Solidari– (www.cigales.asso.fr/cigale); la Nouvelle Economie ternelle (NEF); l'associació FINANSOL agrupa 26 itats financeres ètiques i solidàries franceses (www.finansol.org).

no disposar del capital mínim de 35 milions de ncs necessari per a ser constituïdes com a ablements bancaris, els 'bancs solidaris' stents avui a França són establiments de crèdit b l'estatut jurídic de societat financera de cal variable, sovint en règim cooperatiu. És el de la Caisse Solidaire du Nord-Pas de Calais, a interessant iniciativa ciutadana i regional.

un context econòmic particularment difícil – a taxa d'atur...– es crea y 1997 a la regió Nord-Pas Calais una caixa solidària b l'objectiu de recollir stalvi ètic regional i intir-lo localment en la lluita tra l'atur i l'exclusió, finançant reació de petites empreses. la any fa préstecs per prop de ilions d'euros a emprenedors sociacions –amb dificultats per edir al crèdit tradicional–, per de crear o consolidar llocs de ball. D'aquesta manera han at finançades més de tres- ites empreses. És ressant de remarcar que Caisse Solidaire és el pri- r cas en què a França un vern regional participa en creació d'un establiment crèdit alternatiu, i que cies a una estructura ben mada les institucions ortants –polítiques i anceres– donen suport a estructures associatives s petites. Aquesta caixa pta amb un comitè ètic, que anteix la fidelitat als ectius i la transparència les inversions; també npta amb un comitè padrinament, format per un itenar de personalitats de nbit regional o estatal i se subscriuen a la Caisse idaire a l'inici i en re- cen la notorietat. La sse Solidaire ha repartit seu sector d'intervenció

en tres categories: les petites empreses de servei d'artesanat, d'indústria...; el desenvolupament el el medi rural, l'agricultura biològica, el turisme verd...; i les associacions d'utilitat social orientades vers la creació d'ocupació i la lluita contra l'exclusió.

A través d'INAISE (Associació Internacional d'Inversors en Economia Social), una xarxa mundial de més de 40 institucions financeres dedicades a finançament de projectes d'interès ambiental i social, podem conèixer diverses experiències de finançament d'una economia alternativa i solidària. Creada l'any 1989, ha crescut ràpidament a mesura que el moviment d'inversors amb interès social ambiental ha anat guanyant importància, volum i visibilitat tant a països del Nord com del Sud. El llocs tan dispers com Noruega, Sud-àfrica, Holanda

Bangla Desh, Alemanya, Polònia, Austràlia, Costa Rica, Perú, Japó... i fins i tot EE UU es mostra que el diner, de fet, pot ser un mitjà per a logar canvis socials i ambiental positius. Els membres d'INAISE no es diferencien de les altres institucions financeres només pels sectors en què inverteixen, sinó també perquè inverteixen estalvien de diferent manera. Van més enllà de la banca tradicional, tècnica i anònima. Són dipositari d'estalvis que cerquen el benefici social i ambiental més de l'econòmic. La transparència en els seus moviments és la norma perquè les persones involucrades puguin seguir de prop el que succeeix amb el seu diner. Contribueixen així a la consciència i al compromís. Com a inversors tracten de ser més que simples proveïdors de diner: informació i assessorament acompanyaran el finançament. Els terminis i les condicions de finançament poden variar segons les circumstàncies, però els inversors socials tendeixen a ser més flexibles i creatius a la recerca de solucions per als projectes sense finalitat lucrativa i per a les empreses que, no disposant de garanties, tenen però un impacte social

itiu i disposen de suport comunitari. (Més informació: www.inaise.org)

osif (Fòrum Europeu de la Inversió Responsable i Sostenible) és una organització no lucrativa que promou el concepte, la pràctica i el desenvolupament de les inversions socialment responsables i ecològicament sostenibles. (Més informació: www.eurosif.org)

microcrèdit

als més pobres, tradicionalment exclosos del servei bancari convencional, a Bangla Desh, Muhammad Yunus, un professor d'economia que considera que el crèdit és un dels drets humans, va 'inventar' i va posar en marxa el microfinançament. Va posar en marxa, el 1976, un banc molt particular, el Grameen Bank.

És un banc rural especialitzat a concedir petits préstecs, microcrèdits, als més pobres. Avui el banc té més de 2,4 milions de clients (el 95% són dones). És present a més de la meitat dels pobles del país i dona suport a més de 12.000 persones, repartides en més de 1.000 filials. El volum de préstecs concedits en els últims 26 anys, que puja a 3.500 milions de dòlars, permet, entre moltes altres activitats de millora de condicions de vida i treball de les famílies més pobres, la construcció de mig milió d'habitatges. Persones que vivien en la indigència han aconseguit al·lviar, centímetre a centímetre, més de 180 milions de persones. La taxa de restitució dels crèdits és del 93%, superior a la de molts bancs convencionals. I el més extraordinari és que el banc és propietat col·lectiva dels seus prestataris.

seguint l'exemple del Grameen diverses organitzacions governamentals d'arreu del món han adoptat en els últims 20 anys programes de microcrèdit per integrar efectes de desenvolupament de les economies locals, fer del microcrèdit un instrument de desenvolupament econòmic i social dels més pobres. Al mateix temps s'han desenvolupat experiències de microcrèdit adaptades al context europeu i fins i tot nord-americà.

El microcrèdit és un fenomen extraordinari de desenvolupament d'aquestes experiències donà peu a la celebració al 1997 d'una Cimera Mundial sobre el Microcrèdit a Washington, on reuniren tres mil persones provinents de 137 països i moltes entitats grans i petites amigues i promotores del microcrèdit. La cimera representà una gran empenta al moviment del crèdit solidari; va reafirmar l'estatus del microcrèdit en un programa internacionalment reconegut com a eina eficaç de lluita contra la pobresa. Avui hi ha més de 7.000 institucions de microfinançament i són més de 15 milions els prestataris dels microcrèdits al món. Creixen a un 30% anual, però no és suficient. Segons la CTAD, només el 2% dels 500 milions de roempreses existents al món –que representen més del 50% de certes economies nacionals– té

accés al crèdit. Encara el major esforç contra l'exclusió el fan les xarxes alternatives, i la majoria compromeses amb l'objectiu exposat a la Cimera d'arribar amb els seus serveis a 10 milions de famílies al 2005. (Cimera Mundial sobre el Microcrèdit: www.microcreditsummit.org ; Réseau Européen de la Microfinance –REM–: www.microcredit.net)

Deixem per a l'abril el llistat dels instruments de finançament ètic i solidari que hi ha a Catalunya i Espanya.

Jordi Alemany
jalemany@ya.com

EL DISCURS QUE FARÀ EL PROPER PRESIDENT DE LA GENERALITAT

Les eleccions de la tardor es presenten com unes eleccions ben renyides. Els partits parlamentaris es tiren els plats pel cap per qualsevol cosa. Estan entestats a discutir sobre una possible reforma de l'Estatut d'Autonomia, un Estatut que es va consensuar amb els sectors socials que havien donat suport a la dictadura franquista. Aquest Estatut, avui vigent, per una banda deixa Catalunya lligada de peus i mans al Govern de Madrid pel que fa a aspectes essencials de la vida i, per l'altra, no conté ni una ratlla sobre com garantir la bona salut ecològica dels sistemes naturals del país (ni com regenerar aquells ecosistemes que el desenvolupisme franquista va contribuir a malmetre). Tot i que els primerencs grups ecologistes de l'època ja feien propostes al respecte, com ara aprofitament dels béns comuns locals renovables, amb tecnologies netes i al servei de les comunitats locals, l'Estatut de Catalunya no contenia, ni conté encara, cap ni una paraula sobre com fer de Catalunya una societat sostenible, una societat en Pau amb la Natura i en Pau amb les Cultures.

Mentrestant la situació a Catalunya no pot ser més contradictòria. Per una banda, en el país s'ha anat agreujant la situació de dependència de l'exterior pel que fa a l'energia i a l'alimentació, i els sistemes naturals estan tocats de mort com a conseqüència de dècades d'industrialisme productivista sense cap mirament ecològic, promogut pels partits de dretes i d'esquerres que han governat a la Generalitat i als municipis des de la transició democràtica: les aigües superficials i subterrànies han esdevingut inservibles; els sòls agrícoles van perdre la capacitat de suportar la vida; l'aire va essent menys respirable a les zones industrials i a moltes ciutats; es produeixen cada vegada més i més residus tòxics i radioactius; els boscos, si bé augmenten en superfície (a causa del despoblament del camp), en minva la qualitat, o bé es cremen en els incendis que assolen el país. Per altra banda, sembla que el país és cada vegada més ric (materialment parlant, és clar), encara que la riquesa no està pas equitativament repartida. Uns pocs fan molts diners a costa de malmetre els sistemes naturals, la majoria viu en la realitat virtual que es pot veure a totes les cadenes de TV i van

tirant, mentre que cada vegada hi ha més: persones novingudes per a treballar a les feines que la gent del país no vol fer.

Amb un estiu en què s'han manifestat temperatures fora del que és normal, moltes famílies han hagut de combatre la calor consumint més energia elèctrica, ja que els habitatges s'han construït sense cap mirament pel que fa a la seva adequació energètica. A diferència d'alguns països europeus ni el Govern català, ni cap Govern municipal, ni tan sols han adoptat una política per combatre el canvi climàtic que ja es va manifestant. De l'excés de consum, acompanyat del fet que les xarxes de distribució d'electricitat han romàs sense canvis en la seva configuració, n'han resultat apagades cada vegada més generalitzades i de més abast arreu del país, però sobretot a les conurbacions metropolitane:

el sistema elèctric centralitzat manifesta la seva vulnerabilitat). Fins aquí la realitat.

A partir d'ací comença un relat en què es barreja la realitat amb una ficció realista. El relat se situa uns anys més endavant (potser any 2008, després de les eleccions al Parlament de Catalunya). Que cadascú en tregui la conclusió que li sembli més escaient:

«...Com a conseqüència d'una d'aquestes apagades, un dels tres reactors nuclears en funcionament a Catalunya (tots tres subministraven el 70% de l'electricitat al país) va patir danys importants en el nucli, cosa que va fer que s'haguessin d'aturar, per raons de seguretat, els altres dos. Tots tres van romandre inactius durant molts mesos, fins que no es varen haver fet els reballs necessaris per assegurar el seu funcionament segur, cosa que va comportar inversions multimilionàries. Mentrestant es va haver d'importar electricitat de fora del país a uns preus molt per sobre del preu de mercat. Això va comportar que moltes empreses haguessin de plegar la producció i procedir a acomiadar moltes persones. Altres empreses, unes poques, varen poder sobreviure a que havien fet inversions en assegurar-se el subministrament l'electricitat amb sistemes de microgeneració in situ o amb energies renovables. També es va cremar una bona part dels boscos del país, com a resultat d'haver abandonat, des de feia anys, l'aprofitament de la biomassa forestal, en benefici dels combustibles fòssils importats de fora, i d'haver-se posat de moda anir segones residències al bell mig del bosc. Ara, de cop, molta gent les havia perdut.

Però aquell matí d'entrada a l'hivern, en despertar-se, els ciutadans i les ciutadanes de Catalunya es demanaren quins nous trastorns trobarien al llarg del nou dia. Durant l'interval entre les eleccions i el traspàs de poders, les ocupacions d'empreses s'havien multiplicat. Un nombre cada cop més gran de persones treballadores acomiadades, de persones jubilades i de persones estudiants s'unien a les persones joves en atur que, des de feia anys, anaven ocupant les fàbriques que s'anaven tancant, per organitzar-hi la producció 'lliure' de tot tipus de béns d'ús. Edificis buits havien estat transformats en espais comunitaris, en cooperatives de producció o en escoles 'lliures'. A les escoles els alumnes començaven a introduir els seus coneixements i, amb l'ajut dels ensenyants o sense ella, a instal·lar sistemes d'aprofitament solar i de conreu de vegetals als patis, teulades i fins i tot als carrers, de cria de conills, de carpes, de truites, així com màquines per a treballar el metall i la fusta, xarxes d'ordinadors, missores de ràdio i TV lliures, etc.

Al dia següent de la transmissió de poders, els qui es dirigien a la feina tingueren una primera sorpresa: durant la nit, a totes les grans ciutats del país, la calçada de tots els carrers principals havia estat pintada amb línies blanques que delimitaven carrils d'ús exclusiu per a autobusos, mentre que els carrers paral·lels disposaven de carrils reservats per a bicicletes i ciclomotors elèctrics. A l'entrada de les ciutats, centenars de bicicletes es trobaven a disposició del públic i nombrosos vehicles dels mossos d'esquadra reforçaven el servei d'autobusos. No hi havia venda ni control de bitllets de transport.

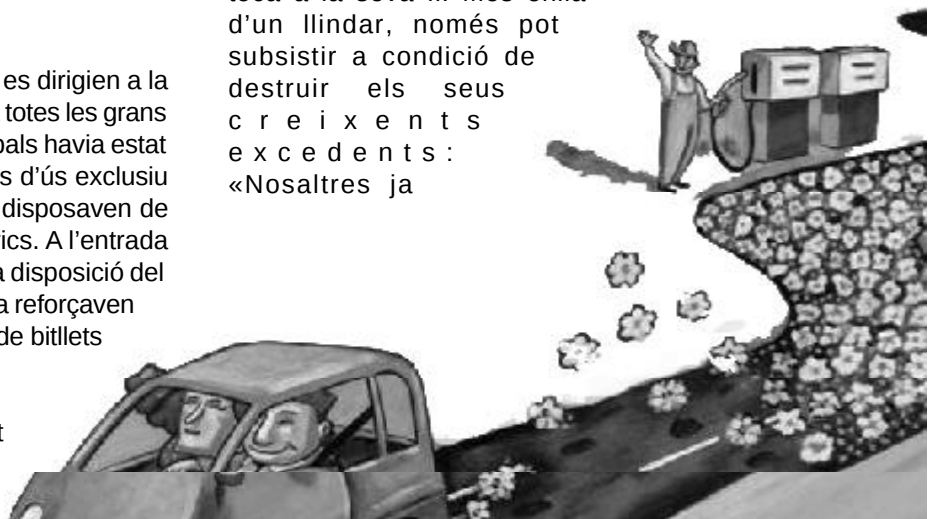
Al migdia, el Consell Executiu de la Generalitat feu saber que havia decidit la gratuïtat dels transports i la prohibició progressiva,

esglaonada al llarg de dotze mesos, de la circulació de cotxes particulars que funcionessin amb combustibles fòssils a les ciutats. Centenars de línies de tramvia crearien o serien posades de nou en funcionament a principals ciutats del país i milers d'autobusos serien construïts i/o adaptats per utilitzar combustibles vegetals i/o hidrogen en els propers mesos. L'impost sobre el valor afegit quedava suprimit per a les bicicletes i per a tots aquells vehicles que no fessin servir combustibles fòssils, alhora que se'n decretava una reducció del preu de venda d'un 25%.

A la nit, el president de la Generalitat i el conseller en cap explicaren el projecte global en el qual s'emmarcaven totes aquestes mesures. Des de la transició democràtica fins ara, diu el president, el producte interior brut per habitant havia assolit un nivell comparable al d'altres països d'Europa i d'Amèrica del Nord. «Sí, ciutadans i ciutadanes de Catalunya, gairebé hem assolit el dels països més avançats.» I afegí: «Doncs no hi ha cap motiu per estar-ne cofois.» El president recordà els temps en què això semblava un somni inassolible. «Únicament pocs anys», recordava, «els homes de progrés afirmaven que el dia en què els treballadors i les treballadores catalans tinguessin un nivell de vida com el dels països més avançats s'haurien acabat les protestes contra la globalització econòmica. S'equivocaven greument», observà el president. «Ben al contrari, ja que a Catalunya, com a altres països, paguem cada dia més car un benestar cada vegada més dubtós. Experimentem uns costos creixents per a satisfar necessitats decreixents. L'expansió econòmica, tan benèfica per a economistes productivistes, no ens ha pas portat una major equitat ni una major tranquil·litat, ni l'alegria de viure. Crec que m'he equivocat el camí i que cal canviar de direcció.»

Així doncs, el Consell Executiu de la Generalitat havia elaborat un programa per a un «creixement distint i una economia diferent i amb unes noves estructures». «La filosofia d'aquest programa», digué el president, «es resumeix en tres punts fonamentals»:

1.- 'Treballarem menys'. Fins ara l'objectiu de l'activitat econòmica havia estat el d'augmentar el capital per produir més i vendre més, per incrementar els beneficis que, reinvertits, permetien augmentar el capital, i així successivament. Aquest procés avui toca a la seva fi. Més enllà d'un llindar, només pot subsistir a condició de destruir els seus creixents excedents: «Nosaltres ja

íem assolit aquest llindar», va dir el president. «Tan-
; malgastant els nostres esforços i els nostres recur-
hem pogut oferir, en el passat, l'aparença de la plena
tzació de les persones i de les capacitats
ductives.»

a endavant, seria qüestió de treballar menys, millor i de forma
ent. El conseller en cap oferiria posteriorment algunes propostes
aquest sentit. De forma immediata, però, el president
a necessari afirmar el següent principi: «Tota persona
lta tindrà dret a tot el que necessiti, tant si ocupa un
de treball com si no, ja que quan l'aparell productiu
assolit una determinada eficiència tècnica, de forma
una fracció de la força de treball disponible basta
a cobrir les necessitats de la població, ja no és possible
dependre el dret a uns ingressos suficients d'una
pació a temps complet.» «Hem conquerit», digué el
sident, «el dret a un treball lliure i el dret al temps
re.»

Consumirem millor'. «Fins ara», continuà el president, «els
luctes que el mercat ens ofereix són concebuts per procurar
àxim possible de beneficis a les empreses que els fabriquen i
en. D'ara endavant, seran concebuts per portar la màxima
sfacció possible tant a les persones que els utilitzin com a les
els produeixin.»

o aquest objectiu, les empreses dominants de cada sector es
sformaran en propietat comunitària i tindran com a objectiu
porcionar en cada àmbit un nombre reduït de models tipificats,

de qualitat homogènia, en quantitat suficient per a cobrir
les necessitats de tota la població. La concepció d'aques-
model obeeix a quatre criteris bàsics: durabilitat
facilitat de reparació, caràcter agradable del procés de
producció, caràcter no contaminant i reciclable al 100% a
final de la seva vida útil. «A partir d'ara, no es vendran
els productes, sinó els serveis que ells proporcionen. Els
productes continuaran essent propietat de les empreses que
els posin al mercat i retornaran a elles al final de la seva
vida útil, per a ser completament reciclats», va afirmar el
president.

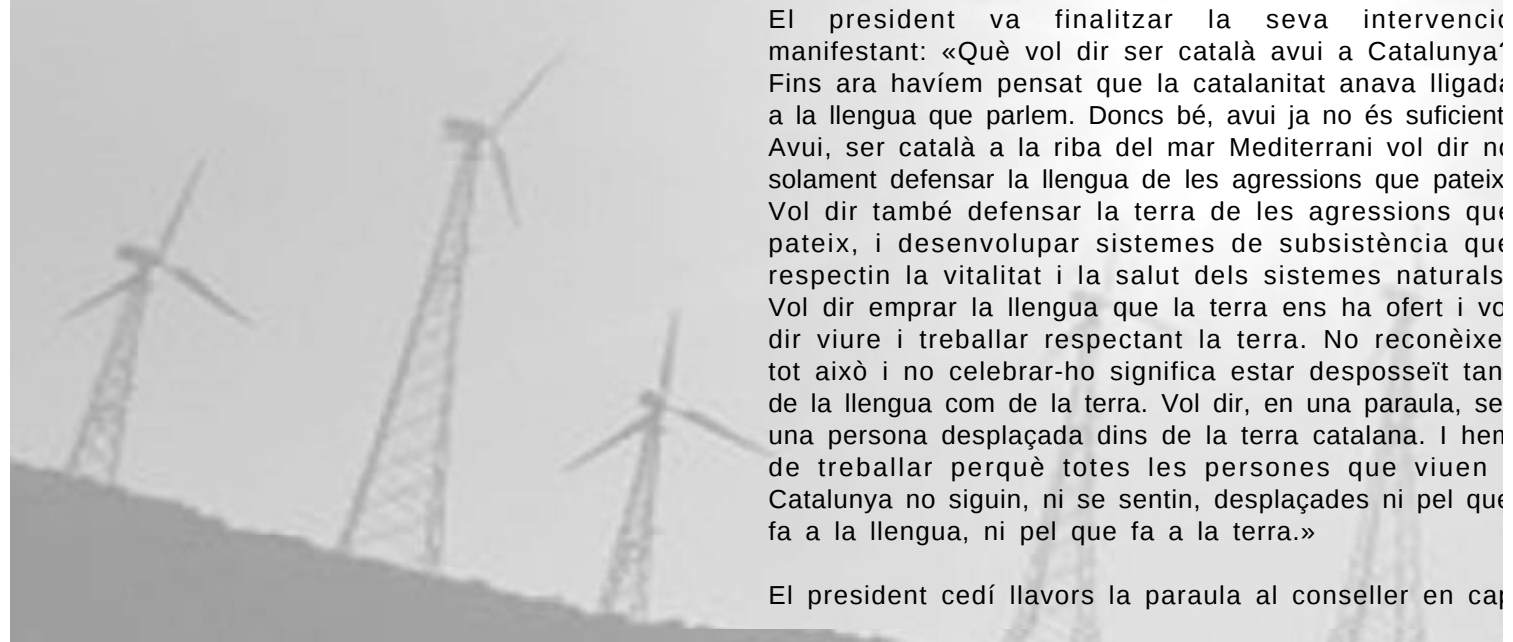
La durabilitat dels productes, expressada en nombre d'hores d'ús
figurarà obligatòriament al costat del preu del producte. «Hen-
de preveure una forta demanda forana per a aquests productes»
observà el president, «ja que seran únics al món.»

3.- 'Integrarem la cultura en la vida quotidiana de totes
les persones'. «Fins ara», va seguir el president, «el
desenvolupament de l'escola ha anat paral·lel al de la
incompetència generalitzada. Tant és així que hem
desapprès a educar els nostres fills, a cuinar els nostres
menjars i a cantar les nostres cançons. Treballadors
assalariats ens proporcionen menjars i cançons en con-
serva. Hem arribat a un punt», subratllà el president, «en
què els pares consideren que només els professionals
titulats per l'Estat estan qualificats per a educa-
correctament els nens i nenes. I després encarreguem
professionals de l'entreteniment que ens omplin
electrònicament el temps que hem guanyat, al mateix temps
que maleïm la mala qualitat dels béns i serveis que
consumim.»

«És urgent», digué el president, «que els individus i els
grups recuperin el poder sobre l'organització de la seva
existència, del seu mitjà de vida i dels seus intercanvis.
En la reconquesta i l'extensió de l'autonomia individual
i comunitària radica la nostra única oportunitat d'evitar
la dictadura dels aparells de l'Estat.»

El president va finalitzar la seva intervenció
manifestant: «Què vol dir ser català avui a Catalunya?
Fins ara havíem pensat que la catalanitat anava lligada
a la llengua que parlem. Doncs bé, avui ja no és suficient.
Avui, ser català a la riba del mar Mediterrani vol dir no
solament defensar la llengua de les agressions que pateix.
Vol dir també defensar la terra de les agressions que
pateix, i desenvolupar sistemes de subsistència que
respectin la vitalitat i la salut dels sistemes naturals.
Vol dir emprar la llengua que la terra ens ha ofert i vol
dir viure i treballar respectant la terra. No reconèixe
tot això i no celebrar-ho significa estar desposseït tan
de la llengua com de la terra. Vol dir, en una paraula, se-
una persona desplaçada dins de la terra catalana. I hem
de treballar perquè totes les persones que viuen
Catalunya no siguin, ni se sentin, desplaçades ni pel que
fa a la llengua, ni pel que fa a la terra.»

El president cedí llavors la paraula al conseller en cap

er a l'exposició del programa de canvis.

El conseller en cap començà enumerant una llista de vint-i-nou empreses, de les quals demanava la comunitarització. Més de la meitat se situaven a la secció de béns de consum, ja que es tractava d'iniciar l'aplicació dels principis 'treballar menys' i 'consumir millor'.

«Per concretar aquests principis», digué el conseller en cap, «era necessari emetre's a les persones que treballaven: a elles corresponia reunir-se en assemblees i en grups de treball especialitzats, segons el mètode de la divisió del treball d'elaboració i de la presa en comú de totes les decisions.» El conseller en cap creia oportú que les persones treballadores es donessin unes hores per definir, amb l'ajut d'assessors externs i de comitès d'usuaris, una gamma reduïda de models, de normes de qualitat i d'objectius de producció. Un nou mètode de gestió havia estat ja preparat per un equip semiclandestí de l'Institut d'Estudis Catalans i d'alguns departaments universitaris.

«Durant el proper mes», digué el conseller en cap, «caldrà assegurar la producció únicament a les tardes, mentre que els matins es dedicaran a l'elaboració col·lectiva. L'objectiu que hauran de fixar-se els equips de treball serà el de cobrir amb la seva producció totes les necessitats de béns de primera necessitat. La durada setmanal del treball hauria de reduir-se fins a vint-i-quatre hores. Evidentment, caldrà augmentar el nombre d'efectius de les empreses, però no mancaran pas homes i dones disposats a incorporar-s'hi.» «Les persones treballadores», destacà el conseller en cap, «seran a més lliures per organitzar-se de manera que cadascú podrà treballar més o menys de vint-i-quatre hores setmanals a la mateixa empresa. Tindran llibertat per a ocupar dues o tres ocupacions simultànies a temps parcial, o per a treballar a l'agricultura a finals de l'estiu i en la construcció a la primavera, amb la finalitat d'aprendre i exercir diversos oficis. En aquest sentit, correspondrà a les persones que treballen organitzar una borsa d'intercanvi d'ocupacions, en el moment que caldrà prendre com a base el pagament just per vint-i-quatre hores setmanals de treball.»

«Dues persones» digué el conseller en cap «hauran de poder viure molt decentment amb la paga mensual, tenint en compte les facilitats dels serveis col·lectius a la seva disposició. Però ningú no estarà pas obligat a autolimitar-se. El luxe no serà pas prohibit. Ara bé, caldrà guanyar-se'l amb el treball.» En aquest sentit, el conseller en cap donà els següents exemples: «Una residència secundària representa, aproximadament, tres mil hores de treball. Aquella persona que en vulgui una, haurà de treballar, a més de les vint-i-quatre hores setmanals, tres mil hores en els oficis o indústries de la construcció sostenible. Mil d'aquestes hores, com a mínim, hauran de ser treballades per endavant. Altres productes classificats com a no necessaris, com ara els automòbils particulars (que representen, aproximadament, unes sis-centes hores de treball) podran ser adquirits segons el mateix principi.» «El diner no confereix pas cap llet», féu observar el conseller en cap; «hem d'aprendre a valorar el preu de les coses en hores de treball.» «Aquest preu-treball», afegí el conseller en cap, «disminuirà ràpidament. Així, a canvi de cinc-centes hores de treball, aviat serà possible d'adquirir tots els elements necessaris perquè una persona profana una mica traçada pugui construir-se, per si mateixa, en mil cinc-centes hores, una gran varietat de formes d'habitatge.»

«L'objectiu», precisà el conseller en cap, «seria el de suprimir progressivament la producció i els intercanvis mercantils, lesconcentrant i reduint dràsticament la grandària de les unitats

de producció, de forma que cada unitat de producció produeixi almenys la meitat de tot allò que la comunitat necessita.» «Perquè la causa de tots els mals i de totes les frustracions», observà el conseller en cap, «rau en el fet que ningú no consumeix allò que produeix, ni produeix allò que consumeix.

Per donar un primer pas en la nova direcció, el Consell Executiu de la Generalitat havia acordat amb les empreses productores de bicicletes, ciclomotors, aparells elèctrics, sistemes solars tèrmics i fotovoltaics, un augment immediat de la producció en un 30% com que la meitat dels productes fossin lliurats directament a les persones usuàries. Detallats fullets d'instruccions havien estat ja impresos. Així mateix, bancs de muntatge, amb tots els aparellatges necessaris, serien instal·lats sense retards a tots els ajuntaments, escoles, comissaries i casernes dels municipis, d'esquadra, centres cívics, parcs i aparcaments públics, etc.

El conseller en cap es mostrà desitjós que en totes les comunitats de base desenvolupessin iniciatives d'aquest tipus: «Cada barri, cada poble, cada vila, cada finca i tot cada gran edifici, hauria de dotar-se dels mitjans i dels tallers de creació i de producció lliure on la gent, com a propietaris, el seu lleure, produís segons els seus desigs, amb una gamma d'eines cada vegada més perfeccionada. Per exemple, inclosos la TV en circuit tancat, les xarxes de comunicació d'ordinadors, etc. La setmana laboral de vint-i-quatre hores i la garantia d'uns recursos suficients permetrien a la gent organitzar-se entre si per a la prestació dels serveis (cura de la mainada, ajuda a les persones grans, transmissió de coneixements, etc.) i adrejar-los en comú, els equipaments col·lectius desitjats.

«Deixeu de demanar a cada moment: 'què fa el Govern de la Generalitat?', 'què fa el Govern municipal?'», exclamà el conseller en cap. «Aquest Govern té el deure i la voluntat de l'abdicar en mans del poble.»

«La clau de volta de la nostra societat», prosseguí el conseller en cap, «rau en la transformació de l'educació. És indispensable que, durant la escolarització, tots els nens i nenes siguin familiaritzats amb el treball de la terra, el metall, de la fusta, dels teixits i de la producció d'energia, etc. i que aprenguin història, ciències, matemàtiques i literatura, ecologia i informàtica, en relació amb aquestes activitats.

«Després de la seva escolarització», continuà el conseller en cap, «cadascú desenvoluparà simultàniament, vint hores de treball social i vint hores de treball privat. Qual cosa li donarà dret a uns ingressos com a treballador i els estudis o aprenentatges de la seva elecció. El treball social haurà de ser realitzat en diversos dels quatre sectors següents: agricultura, construcció, treballs públics o higiene pública, cura de les persones malaltes o vel·lades.

nfància.»

«Cap persona estudiant-treballadora» precisà el conseller en cap «no pot ser emplaçada a realitzar durant més de tres dies consecutius les tasques més ingrates, com les de l'escombriaire, auxiliar sanitari, manobre... D'altra banda, fins a l'edat de quaranta-cinc anys cada persona haurà d'assumir aquestes feines durant uns dotze dies l'any.» «En aquest país no hi haurà mai més cap pària», exclamà el conseller en cap. «En el termini de dos anys, sis-cents vuitanta centres pluridisciplinaris d'autoensenyament i d'autoaprenentatge, oberts a l'entorn dia i nit, seran posats a l'abast de les poblacions endarrerides, de manera que ningú no quedi exclòs en un ofici contra la seva voluntat.»

«Durant el seu darrer any de treball-educació, correspondrà a les persones que estudiïn i treballin alhora apinyar-se en petits equips autònoms per dur a terme, des del principi fins al final, una iniciativa original que prèviament hauran discutit en el si de la seva comunitat local.» El conseller en cap manifestà la seva esperança que moltes iniciatives endessin a donar nova vida a les comarques marginades o en procés de desertificació de Catalunya i a reintroduir-hi una agricultura respectuosa amb els sistemes i els cicles naturals. «Molta gent», digué, «està preocupada perquè Catalunya depèn de l'estranger per al combustible dels seus automòbils o de les seves indústries. En realitat, és molt

més greu que depenguem de la soja americana per a produir menjar carn i de la petroquímica per als conreus i per a les nostres cereals i llegums. Hem de recuperar la sostenibilitat ecològica de les nostres terres de conreu. I ho podem aconseguir transformant les escombraries i tota mena de residus orgànics en adob d'alta qualitat per mantenir la fertilitat dels sòls.»

«La defensa del territori exigeix, en primer lloc, l'ocupació de els terrenys sense conrear i la recuperació de terrenys malmenjats durant els darrers anys», digué el conseller en cap. «La sobirania nacional depèn de la nostra capacitat per a saber-nos alimentar nosaltres mateixos... Per aquest motiu el Consell Executiu de la Generalitat posarà de la seva part tot allò que calgui per estimular l'establiment d'un deu mil persones cada any en regions en vies d'abandonament per reintroduir i perfeccionar les pràctiques agrícoles i ramaderes respectuoses amb l'entorn (ecològiques), així com per fer possible l'aprofitament dels béns comuns locals amb tecnologies netes i en benefici de les comunitats locals. Durant cinc anys es concedirà a aquestes comunitats locals tota l'ajuda científica i material que necessitin. Aquestes comunitats contribuiran molt més al combat contra la pobresa i contra la degradació ecològica que les exportacions de fàbriques d'insecticides, d'adobs químics o de transgènics.»

«La defensa de la nostra autonomia» va afegir el conseller en

«exigeix que siguem independents pel que fa a l'energia, igual que avui ho són països com ara Califòrnia i Alemanya. Hem de renegar en només 5 anys els vincles de dependència amb els combustibles fòssils i nuclears que fins ara hem tingut. Les importacions dels combustibles fòssils, a més d'haver-nos creat grans problemes ecològics, ens han empobrit com a país. L'ús de l'energia nuclear ens l'ha enverinat radioactivament.» El conseller en cap anuncià el que feia anys que era la demanda generalitzada de la societat, i que havia sigut promoguda pels grups d'activistes i favor de les energies netes: l'abandonament de l'energia nuclear. Per aconseguir-ho en només cinc anys, segons el conseller en cap, «es potenciarà amb la màxima prioritat, i posant-hi tots els recursos disponibles, la recerca i el desenvolupament de les tecnologies i sistemes per a l'aprofitament de les fonts d'energia locals que cada comarca té al seu abast: totes, absolutament totes les tecnologies i sistemes que ens permetin aprofitar les energies que flueixen lliurement per la biosfera. Volem no només la independència energètica del nostre país, sinó també la independència energètica de totes les comarques que el formen. Catalunya ja té l'entramat bàsic per a fer-ho realitat gràcies a grups pioners que han assolit un reconeixement internacional.» El conseller en cap va anunciar també que es posaria a debat i posteriorment a referèndum una proposta de reorganització territorial basada en el concepte de bioregions, una manera d'organitzar el territori amb criteris culturals i ecològics que havia sigut desenvolupada als anys 1970 a Califòrnia i que havia estat adoptada ja pels països ecològicament més avançats del planeta.

A continuació el conseller en cap va enumerar quines eren aquestes fonts d'energia que havien de conduir Catalunya cap a la seva independència energètica: «L'energia solar (tant per a donar calor com per a convertir-la en fred i per a fer electricitat), la força del vent (per a produir electricitat en els indrets on bufa prou vent, encara que en el passat féssim leis que prohibissin posar aerogeneradors en paratges naturals ventats; avui sabem com fer aprofitaments eòlics nantenint les funcions dels sistemes naturals), la força de l'aigua (desballestarem tots els macroembassaments hidroelèctrics construïts durant la dictadura franquista i els substituïrem per una xarxa de milers de mini i microaprofitaments hidroelèctrics, vetllant perquè respectin les funcions dels ecosistemes fluvials), el potencial de la biomassa primària i residual (per fer-ne combustibles i carburants vegetals, sòlids, líquids i gasosos). Reconstruïrem

les xarxes comercials que havíem tingut en el passat comercialitzar la biomassa (i que amb la vinguda dels combustibles fòssils vàrem deixar perdre), el potencial tèrmic subsòl, de l'aire i l'aigua del mar, etc.»

El conseller en cap acabà les seves paraules manifestant: Catalunya ha de ser respectada com a país, ha de posar com a objectiu aconseguir la seva independència energètica alimentària, i fer-ho a base d'aprofitar les fonts d'energies locals, netes i renovables i recuperar la salut dels seus sistemes naturals, greument emmalaltits pels anys de desenvolupament sense consciència ecològica ni social, incloent-hi la recuperació de les seves millors terres de conreu.» El conseller en cap clouré la seva intervenció anunciant que, per afavorir l'imaginació i els intercanvis d'idees, la televisió deixaria d'emetre els divendres i els dissabtes.

Font: adaptació lliure a la realitat catalana del capítol 'Sept thèmes d'une utopie', de l'obra de Michel Bosquet, (André Gorz), 1977, *Écologie et liberté*, Editions Galilée, Paris, 1977, realitzada per Josep Puig per encàrrec d'Alternativa Verda.

El dia 1 de gener del 2003 s'ha obert del tot, a l'Estat espanyol, el mercat de l'energia elèctrica, d'acord amb la Llei 54/97, de 27 de novembre, del Sector Elèctric i amb el Reial Decret 6/2000 de 23 de juny.

Què vol dir això?

- Vol dir que qualsevol persona física o jurídica, independentment del seu nivell de consum d'electricitat, pot escollir el seu subministrador d'electricitat.

Però quina és la realitat a Catalunya i a l'Estat espanyol?

- A Catalunya, de tres grans empreses elèctriques que hi havia abans de la liberalització (Fecsa, Enher, Hecsa), s'ha passat a una única empresa gran distribuïdora (Fecsa-Endesa), tot i que s'han conservat algunes petites empreses d'àmbit comarcal.

- A l'Estat espanyol, de 14 empreses s'ha passat a 5 (Endesa, Iberdrola, Unión Fenosa, Hidrocarburo i Viesgo), i han quedat 46 petites empreses distribuïdores, amb 550.000 contractes de subministrament, que afecten 1,5 milions de persones i venen 2.400 GWh/any (l'any 2001).

Però totes elles ofereixen el mateix producte: electricitat majoritàriament bruta, generada en centrals tèrmiques de combustibles fòssils i tèrmiques nuclears. El màxim que ens permeten triar és el preu! Un preu que ni de bon tros reflecteix la veritat dels costos, ja que avui el mercat només assigna el preu en funció de determinats costos i és incapaç d'incloure, en el preu, els costos socials i ecològics.

Què es pot fer davant d'aquesta realitat?

L'Entesa Catalana per una Energia Neta i Renovable et proposa:

Cada 22 d'abril es commemora l'aniversari de la celebració per primera vegada al món del **DIA DE LA TERRA - 1970 (Earth Day - 1970)**. En aquella ocasió més de vint milions de nord-americans, més de deu mil escoles i més de mil universitats arreu dels Estats Units d'Amèrica participaren en el Dia de la Terra. Més de sis-centes mil persones participaren a la Fira de la Terra en plena 5a. Avinguda de Nova York, i més persones participaren en d'altres activitats. Aquella gent va sortir al carrer, va pressionar el Congrés i va iniciar el modern

moviment ecologista. El Dia de la Terra de 1970 va ajudar a generar el suport públic que va portar a la creació de l'Agència de Protecció de l'Entorn, de l'EPA, de l'Espècies en Perill, i de Protecció dels Mamífers Marins; també es va crear l'Agència de la Terra va ser fundat pel senador de Wisconsin, Gaylord Nelson, i va ser organitzat per base de tota la història dels Estats Units. Des d'aleshores va començar a celebrar-se el DIA

20 anys després, el 22 d'abril de 1990, 200 milions de persones a 141 països varen participar. Milers d'activitats es varen realitzar arreu del món, que inclogueren manifestacions de rius, actes culturals i altres iniciatives patrocinades pels governs. A molts països la campanya participessin personalment a la cimera de les Nacions Unides a Rio de Janeiro; una reunió sobre temes com ara el canvi climàtic i la pèrdua d'espècies arreu del món.

La campanya del Dia de la Terra 1990 als EUA va mobilitzar la gent per realitzar opcions ambientals, i va eixamplar el suport popular a favor de nous canvis. Uns 70 milions de persones van participar en els 40.000 esdeveniments que s'organitzaren de costa a costa. 1.800.000.000 persones varen trobar-se al Capitoll de Washington DC.

En el seu 30 aniversari, el Dia de la Terra 2000 va aplegar entorn de 500 milions de persones a celebrar un nou mil·lenni de conscienciació ambiental i d'activisme. El tema de l'Energia Neta va ser el centre d'organització tant als EUA com arreu del món. Amb la col·laboració d'activistes d'arreu del món Energia Neta Ara Mateix!

www.diadelaterra.org

Per a demanar informació sobre l'Ass

info@diadelaterra.org

firaperlaterra@di

Entitat inscrita al Registre d'Associacions de la Generalitat de Catalunya

Poden participar-hi com a socis totes les ONG, col·lectius o associacions que projecten fer-ho a curt termini, els Principis de Valdez. També s'admeten aportacions

☐ Desitjo participar-hi com a voluntari

☐ Vull subscriure'm a la revista *Dia de la Terra*: 2 números l'any, 10 euros

Nom.....

Adreça.....

Municipi..... Codi Postal.....

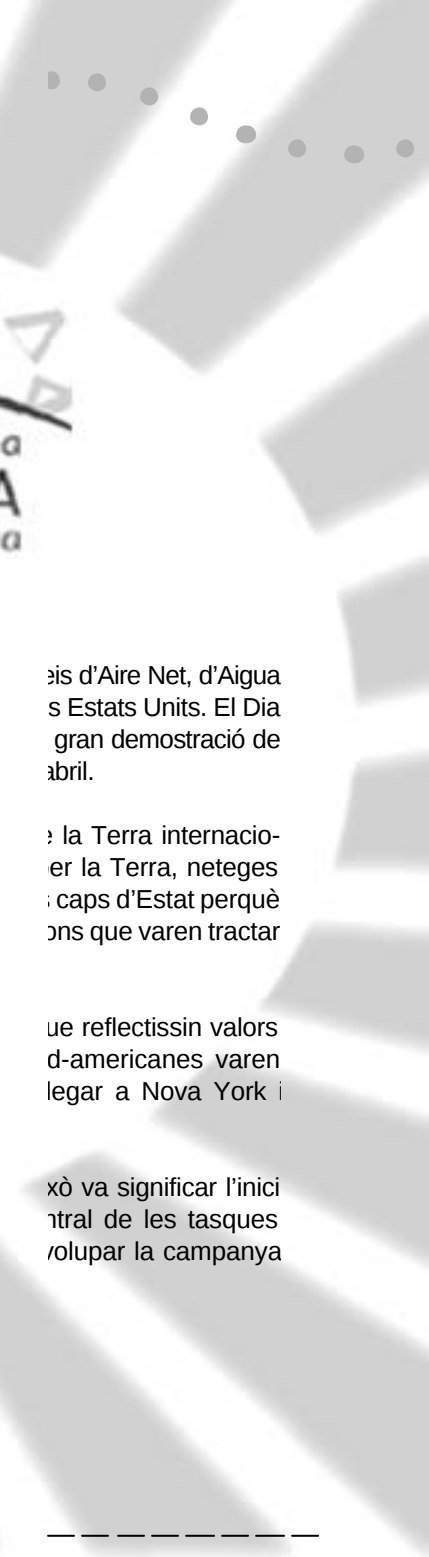
Telèfon..... Correu Electrònic.....

Signatura

**** Envia un xec a:**

Núm. de compte corrent de Dia de la Terra: 3025-0001-10-1433021331

Associació Dia de la Terra Catalunya Anantat de Correus 10145 - 08080 - Barcelona

ais d'Aire Net, d'Aigua
s Estats Units. El Dia
gran demostració de
abril.

la Terra internacio-
er la Terra, neteges
caps d'Estat perquè
ons que varen tractar

ue reflectissin valors
d-americanes varen
legar a Nova York i

xò va significar l'inici
ntral de les tasques
olupar la campanya

at, o tinguin en
títol individual.

ortació

.....

.....

.....

.....

Mobilitat o accessibilitat?

manera que ho són tots els vehicles motoritzats elèctricament sempre que l'electricitat que utilitzin sigui produïda en sistemes de generació (individuals o col·lectius, públics o privats) basats en fonts d'energia netes i renovables (solar, eòlica, hidràulica, biomassa, etc.).

Un altre aspecte important quan s'ha de fer servir un vehicle equipat amb motor que crema alguna mena de carburant és el tipus de carburant escollit i l'eficiència de la conversió. Avui, fins i tot els vehicles convencionals equipats amb motors de combustió poden fer servir biocarburants líquids o gasosos amb petites modificacions del motor. És ben conegut el cas de l'empresa Volvo, que ja als anys 70 va dissenyar i construir uns pocs prototipus de vehicle motoritzat (el model LC2000) que consumien només 2 litres de carburant cada 100 km. I no solament això, sinó que el motor podia cremar qualsevol mena de carburant i qualsevol barreja de carburants (tant d'origen fòssil com biològic,

per exemple, tenen al mercat cotxes d'accionament híbrid (motor de combustió i motor elèctric) que fan que es puguin reduir les emissions contaminants de forma considerable.

Una altra tecnologia és el motor d'hidrogen. Des dels anys 80, algunes poques i pioneres famílies nord-europees generen hidrogen (hidrolitzant aigua amb electricitat eòlica o solar) i el cremen en vehicles motoritzats convencionals degudament adaptats. Avui, conegudes empreses alemanyes ja comercialitzen cotxes i autobusos amb motor de combustió que utilitzen com a carburant l'hidrogen. Igualment, els cotxes d'accionament elèctric amb electricitat generada al mateix cotxe amb una pila de

combustible (que combina electroquímicament l'hidrogen i l'oxigen, produint electricitat i calor) ja han demostrat la seva viabilitat tècnica i diverses marques han desenvolupat prototipus. Islàndia va anunciar la seva conversió en una nació basada en l'hidrogen obtingut de manera neta i renovable. En aquests casos es pot parlar de mobilitat netes sempre que l'hidrogen es produeixi a partir de l'aigua i amb energia neta i renovable, fent que el cotxe sigui un vehicle sense emissions contaminants.

Per tant, més tecnologies que tinguem disponibles, només les polítiques que s'adoptin de manera sàvia la creació d'una cultura de proximitat i fomentin la innovació i els comportaments

ja es fa a alguns indrets

Per avançar en el camí cap a una societat sostenible és bàsic deixar clara la diferència entre aquests dos conceptes: 'mobilitat' i 'accessibilitat'. El primer és un paràmetre que mesura la quantitat de desplaçaments que les persones o les mercaderies realitzen en una societat donada. El segon és una variable més qualitativa que indica la facilitat amb què les persones d'una comunitat poden salvar la distància que les separa dels llocs on poden satisfer les seves necessitats o els seus desigs.

Hi ha dues formes contraposades de millorar l'accessibilitat. Una primera que identifica accessibilitat amb facilitat de desplaçament i una segona que l'identifica amb proximitat. Segons aquesta segona forma d'entendre l'accessibilitat, una necessitat o un desig són tant o més a l'abast com més petit i més autònom pugui ser el desplaçament que s'ha de fer per satisfer-los. Aquest enfocament és justament el que correspon a la visió ecologista del transport. Per tant, segons aquesta visió, la mobilitat deixa de ser un valor positiu en si mateix i passa a ser vist com un tribut que la natura i la societat han d'afrontar per

satisfer les necessitats i els desigs de les persones. Per tant, l'objectiu central de qualsevol política de transport que es vulgui basar en criteris de sostenibilitat és la 'creació de proximitat', que no vol dir una altra cosa que reduir la mobilitat motoritzada. Tota política i tota actuació (personal o col·lectiva) que creï proximitat es tradueix en una reducció de la feixuga càrrega que els moderns sistemes de transport tenen sobre l'entorn, i al mateix temps millora l'accessibilitat als indrets on les persones satisfan les seves necessitats o els seus desigs.

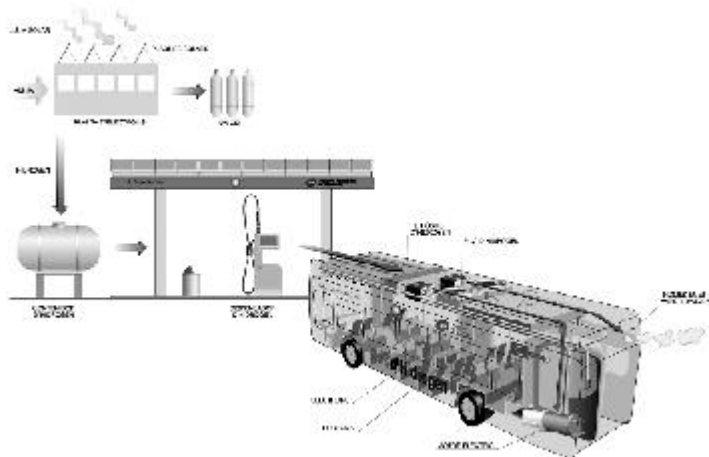
La creació de proximitat no és només un conjunt de tècniques de planejament territorial sinó que és a la vegada una concepció global de l'organització de les relacions humanes, i també un criteri que pot regir la conducta individual de les persones. És la primera prioritat de qualsevol política de sostenibilitat per encarar la problemàtica del transport.

Una vegada deixades clares les diferències entre 'mobilitat' i 'accessibilitat' es pot entrar a analitzar i a debatre quines són les tècniques i les tecnologies que avui la societat moderna té a l'abast per accedir als indrets on pot satisfer les seves necessitats i els seus desigs, tot reduint la càrrega que sobre els sistemes naturals tenen els mitjans de transport que les societats modernes fan servir. Hi ha una àmplia gamma de possibilitats: des d'accedir-hi a peu o amb bicicleta (la màquina més eficient mai inventada pels humans) fins a disposar de sistemes de transport públics eficients, moguts amb carburants nets i renovables.

Avui, les bicicletes modernes permeten accedir a gairebé tot arreu, i amb les noves bicicletes assistides amb motors elèctrics fins i tot ho poden fer aquelles persones que es resisteixen a utilitzar-les en indrets orogràficament complexos. I avui també hi ha al mercat motocicletes i scooters amb accionament elèctric que pràcticament no fan soroll (aspecte rellevant en entorns urbans) i que, en oferir la possibilitat d'utilització d'electricitat 'verda' o 'neta', es converteixen de fet en artefactes sense emissions contaminants, de la mateixa

ELS BUSOS D'HIDROGEN DE BARCELONA

El dilluns 22 de setembre, Transports Metropolitans de Barcelona (TMB) presenta els 3 autobusos d'hidrogen que circularan per la ciutat i la planta que produirà i subministrarà l'hidrogen amb el qual funcionaran aquests vehicles.

Barcelona, a través de TMB com a operador, és una de les ciutats europees que participen en el projecte CUTE (Transports Urbans Nets per a Europa), l'objectiu del qual és desenvolupar autobusos alimentats amb hidrogen. Els autobusos que ara es presenten han estat fabricats per Mercedes Benz, mentre que, amb la finalitat de proporcionar als vehicles d'hidrogen un sistema per a recarregar la pila de combustible, TMB va acordar amb l'empresa BP la construcció d'una estació per a generar, emmagatzemar i recarregar l'hidrogen en les seves instal·lacions d'autobusos de la Zona Franca.

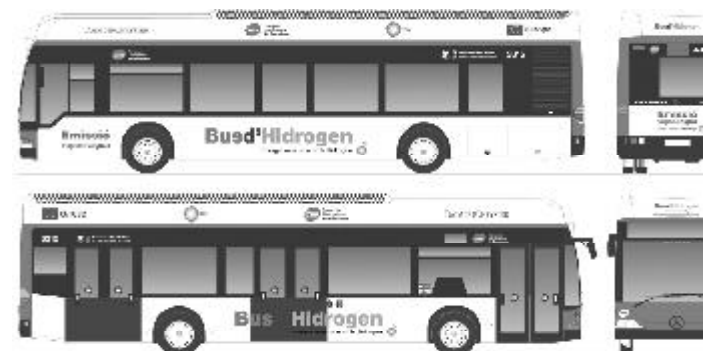
El projecte CUTE pretén la implantació de les piles d'hidrogen com a energia neta per al transport públic i compta amb l'ajut de la Unió Europea. Barcelona i les altres ciutats participants (Madrid, Amsterdam, Estocolm, Hamburg, Stuttgart, Londres, Luxemburg, Porto i Reykjavík) es convertiran en pioneres a nivell mundial; han assumit el compromís de desenvolupar una tecnologia innovadora, tant

pel que fa a la infraestructura com pel que fa a l'ús dels vehicles d'hidrogen, que pot ser l'alternativa ecològica que garanteixi la sostenibilitat en el transport urbà de viatgers.

Els vehicles que circularan per Barcelona funcionen amb ampolles de gas amb hidrogen comprimit situades al sostre i no generen emissions de fums contaminants ni sorolls, i són més respectuosos amb el medi ambient. Cada un dels participants en el projecte incorporarà els seus autobusos d'hidrogen a les seves flotes.

La planta o estació de Zona Franca estació disposa d'un sistema de panells solars fotovoltaics que produeixen l'energia per, mitjançant l'electròlisi de l'aigua, produir l'hidrogen, el qual és emmagatzemat en tancs i subministrat a alta pressió als autobusos. Aquesta és la primera planta de producció d'hidrogen a Europa que utilitza l'energia solar fotovoltaica per al seu desenvolupament que, a més, és la característica que defineix el projecte de Barcelona. Un projecte totalment ecològic i sostenible, en utilitzant l'energia solar per generar l'hidrogen necessari per a posar a terme l'experiència.

Gustavo Lama

EL CONREADOR D'AMOR

Entrevista per Ricardo Galarza

Joan Carulla és un dels pioners de la consciència ecologista a Catalunya. Amb els seus 80 anys, entre altres ocupacions es dedica a conrear un hort biològic de més de 200 m² al terrat de casa seva, a Barcelona ciutat. A partir d'objectes reciclats, la recollida d'aigua de pluja i el compost produït a partir de les deixalles casolanes, ha creat un oasi on creixen tota mena d'hortalisses i fruits de la terra (patates, albergínies, pastanagues, tomàquets...), arbres fruiters –fins i tot dues oliveres–, juntament amb plantes ornamentals. Una meravellosa experiència per als sentits, acostumats com estem a veure-ho tot en la ciutat tan mancat de senzillesa i naturalitat.

Hola, Joan. Pots definir-te a tu mateix?

—Mira, jo em presentaria com un ser agraït. Si hem sortit de la terra, si la nostra mantenció ha sortit de la terra, si la nostra composició actual ha sortit de la terra, a milions d'anys... La terra és la nostra mare; així com el Sol li donem el nom de pare. Sense el sol la terra seria estèril, i sense la terra no existiríem. I hem d'estimar els nostres pares. Joestic adorant la creació; adoro la terra, adoro el sol i adoro els processos que permeten la vida sobre la terra.

Què creus que aporten les teves plantes a la ciutat?

—Les plantes formen una petita zona verda, i així jo contribueixo que la ciutat estigui menys contaminada... sigui més alegre. Perquè el color verd, com el vermell de la nostra sang, és alegre, natural, molt maco.

Com és la relació que tens amb el teu hort?

—Al meu hort jo li dono tot allò que sé i que li és necessari. Un problema en fer l'hort és que, com que està en un medi no gaire natural, com que hi ha tants gasos en suspensió

que fan mal a les persones, és natural que també facin mal les plantes. Aleshores agafen malalties, que has de combatre amb els procediments que pots. I quan m'he de convertir en un 'matavida', encara que sigui una vida perjudicial... no disfruto. Però tot el que sigui preparar la terra –que és el més laboriós–, tot el que sigui sembrar la llavor o plantar la planteta, i cuidar-la, i podar-la, i regar-la... això és una font de felicitat.

—Què és el que t'aporta la convivència diària amb les plantes del teu hort dins de la ciutat?

—La convivència és molt important. El ser humà s'alimenta d'aliments sòlids, d'aliments líquids, aliments gasosos... després, podríem dir, d'uns elements de sentiments, espirituals, que són tan benèfics com perquè tinguem un equilibri i una harmonia dins de l'organisme. Per tant, si nosaltres volem tenir salut hem d'estimar. De vegades no t'és possible o no tens prou capacitat per estimar les persones, perquè ens han donat massa desenganys, massa enganys... Aleshores, si no pots estimar les persones... estimes les plantes. Que les plantes, a més, no et donaran mai cap desengany. Sempre ho agraeixen; pel que el donaràs, sempre et tornaran. A més, no s'ha de fer per egoisme, sinó per un amor a aquestes plantes i també

integrar-se dins de la dinàmica, de la simbiosi que es produeix entre els vegetals i els animals. Jo crec en generar amor; si pot ser, als humans, d'acord. Qui estima a qui no coneix, qui estima la ciutat, i és capaç també d'estimar els animals i les plantes, aquesta persona és com un generador d'amor. Aquesta persona té pau interior.

Què és el que utilitzes per a l'hort és reciclat. Quin significat té per a tu el fet de reciclar les coses en un medi com a ciutat?

Empenço per reciclar l'aigua; per sort puc recollir l'aigua de la pluja i reutilitzar-la. Encara que vingui una mica contaminada, sempre és molt millor que l'aigua de l'aixeta, a la qual s'han hagut de posar additius químics. També reciclo totes les deixalles que estan al meu rebuig. Al nostre abast tots hi tenim les deixalles de la cuina; siguin de llegums, de fruita, de carn, ossos o espines de peix. Tot això és útil, perquè el peix porta molt de fòsfor, i l'espina encara en porta més. I la carn, els greixos que llencem, són boníssims per a la terra. La carn i els greixos transformats pels microorganismes que hi ha a la terra. I les llavors, si un té capacitat per a enterrar-les, s'oxiden, es descomponen i alimenten la terra. Però no només es poden reciclar els aliments de les plantes, sinó també moltes coses podrien ser contaminants i que van als contenidors. S'ha de procurar fer-ho, perquè en aquest món, encara que sembli que hi ha molta riquesa i malbaratament, alerta, perquè estem engreixant una factura que haurem de pagar algun dia. El món és pobre; està aïllat. No ens ve res de fora, només de la llum del Sol.

Què és que d'alguna manera pot perjudicar la salut el fet que les teves plantes es conreen dins d'un medi tan pol·luït com és la ciutat?

És cert que a les ciutats hi ha més contaminació. Les plantes generalment són més propenses a agafar alguna toxina; probablement no creixen tant com les mateixes plantes que creixerien al mig d'un camp. El fruit no sirà segurament tan gros, tan exhuberant. Però una volta et menges aquell fruit –siguin tomàquets, pebrots, enciam...–, és molt bo. Perquè jo no sé si la contaminació que hi ha a

l'ambient s'ha absorbit per la planta; jo, més que absorbit penso que castiga la planta.

–Què creus que ha de canviar en l'ésser humà perquè puguin millorar les coses en el nostre planeta?

–El ser humà és fruit de la Creació. D'aquesta Creació n'hem de ser dignes, i no la podem destruir. Nosaltres estem aquí, en un hàbitat, i tenim l'obligació de cuidar-la, aquesta terra. I aquesta terra no es cuida enverinant-la; no es cuida malbaratant; no es cuida amb la bogeria de la violència de la guerra. Si fem això, no ens estem integrant en el ritme vital de la Creació. Per estar integrats, coherents i aprofitant la vegada beneficiats per aquest ritme de la Creació hem de tenir amor, i no odi; amor a la Creació; amor als éssers humans; amor a la fauna en general. I amor a les plantes. A totes! Fins i tot a aquelles herbes que no deixen créixer aquelles plantes que ens donen fruit; quan traiem una planta d'aquelles, interiorment li hem de demanar perdó.

Perquè una planteta, així que neix, encara que sigui del que eren diem males herbes, ja dona profit al ser humà i a tots els animals de la Terra. Com a mínim, ens dona oxigen.

–Com a comiat, quin missatge vols deixar a la persona que està llegint l'entrevista?

–El ser humà, si vol tenir salut i longevitat ha d'estar integrat amb el ritme de la creació. Ha de viure en harmonia amb la creació. I en harmonia només s'hi pot viure estimant. Ho he dit abans: estimar, en primer lloc, els éssers humans, estimar la creació en general, estimar el que tenim més a la vora –siguin el gatet, el gosset, les plantes...–. Unes quantes plantes tothom les pot tenir. I és molt bonic donar-els vida, regar-les, veure-les créixer... Probablement hi ha un llenguatge que nosaltres no sentim, no comprenem, però sí que hi ha una comunicació d'amor i per lo tant de pau interior entre aquelles plantes que són ben cuidades i aquella persona que les cuida. Per lo tant estimem, estimem, estimem la Creació.

UN PAÍS AMB SUSPENS...

Representants d'Els Verds-Alternativa Verda han denunciat que l'Agència de l'Energia Nuclear de l'OCDE ha anunciat que un 80% de les centrals nuclears que funcionen al món occidental sol·licitaran allargar la seva vida útil més enllà dels 40 anys establerts, fins als 60. «Si fer funcionar les centrals nuclears és com jugar a la ruleta russa, allargar-los la vida fins a 60 anys és tenir tots els números perquè et toqui», ha manifestat Santiago Vilanova, portaveu d'Els Verds – Alternativa Verda. «La nucleocràcia hauria de demostrar amb fets la tan airejada seguretat. Si les centrals nuclears són tan segures, per què les empreses asseguradores no accepten la contractació de pòlisses per cobrir els màxims danys ocasionats per un accident nuclear greu?», ha dit Josep Puig, portaveu del Grup de Científics i Tècnics per un Futur No Nuclear i responsable d'Energia d'Els Verds – Alternativa Verda. «Mantenir en funcionament les centrals nuclears impedeix de facto el naixement del model energètic distribuït del segle XXI, eficient, net i renovable. No per casualitat a Catalunya, la comunitat autònoma més nuclearitzada de l'Estat espanyol, es desenvolupen tan lentament les energies netes i renovables», ha conclòs el Dr. Puig.

Espanya ostenta el primer lloc en infraccions mediambientals comeses dins de la Unió Europea, com ha reconegut la comissària europea de Medi Ambient, Margot Wallstrom. A considerable distància va Itàlia. De moment no hi haurà repartiment de sancions entre els governants. D'haver-n'hi, coincidirien en l'entrega el senyor Aznar i el senyor Berlusconi, units sempre per tantes coses. Es van demanar fons a Brussel·les per emprendre obres i no es van dur a terme els estudis d'impacte mediambiental obligats per les autoritats comunitàries. A Espanya s'actua amb rapidesa a l'hora de cobrar subvencions i no hi ha cap pressa per complir els compromisos. (*El Periódico*, 26 juny 03, p. 5. Josep Pernaú, columna. Text adaptat.)

Des del punt de vista ambiental, el carbó és el pitjor combustible que existeix per a la generació elèctrica. És doncs sorprenent que a Espanya tres empreses energètiques (Endesa, Hidrocarbó i Unió Fenosa) hagin proposat ampliar les centrals elèctriques amb carbó que existeixen a Espanya, o ampliar les existents. El 2001, el 36% de la generació elèctrica espanyola es va obtenir a partir del carbó (un altre 36% era d'origen nuclear, l'11% procedia de derivats del petroli, el 7,6% era hidroelèctrica, el 6,7% es produïa amb gas natural i el 2,7%

es basava en altres fonts: biomassa, residus sòlids urbans i eòlica). El suport al carbó no es justifica ni amb l'argument de protegir la producció espanyola, ja que es tracta de carbó d'importació. El paper central del carbó explica perquè Espanya es troba a la cua de la UE en actuació ambiental, especialment pel que fa a la contaminació de l'atmosfera i a l'eficiència energètica. (Manuel Ludevid a *El País*, 15 abril, secció Catalunya, p. 2. Extractes.)

El president d'ICV, Joan Saura, ha denunciat que Catalunya és una de les regions de la Unió Europea on més augment l'emissió de gasos d'efecte hivernacle. Saura, prenent com a base les dades del Ministeri de Medi Ambient, ha dit que l'emissió d'aquests gasos ha crescut el 37% a Catalunya des de 1990. En aquest mateix període, les emissions van créixer el 38% a tot Espanya. «Aquesta xifra duplica l'increment fixat pel Protocol de Kioto, que és del 15% de 1990 a 2010» va afegir. Saura va criticar la política energètica del Govern català per ser «poc ambiciosa» i ha fet una crida a la societat catalana «perquè tingui en compte que la política de la Generalitat catalana influeix» en el canvi climàtic, el qual s'ha reflectit aquest estiu, per exemple, en l'onada de calor (*El País*, secció Cataluña, 26 agost 03, p. 4)

La gestió dels residus a Catalunya és «francament dolenta» van denunciar ahir les entitats ecologistes. En els últims 10 anys i segons dades oficials, els residus industrials municipals han incrementat el seu pes en un 72%. Els organismes públics no han posat ni els mitjans ni l'interès necessaris en el tema. Segons les entitats ecologistes, el 2001 es va reciclar només el 17% de les escombraries domiciliàries. A més, els ecoparcs –plantes de tractament selecció de residus– no funcionen correctament; en bona mesura, a causa del mal funcionament de la recollida selectiva. Pel que fa als residus de la construcció, al 2001 se'n va reciclar només el 3% (en alguns països de la Unió Europea el percentatge oscil·la entre el 81% i el 90%) mentrestant, les empreses constructores reclamen que s'autoritzi l'obertura de noves pedreres per obtenir la primera matèria. (*El Periódico*, 5 juny 03, p. 39)

Els busos d'hidrogen de Barcelona

L'Ajuntament de Barcelona posarà en funcionament de forma experimental dos autobusos que utilitzaran hidrogen per alimentar una pila de combustible, la qual produirà electricitat, calor i aigua mitjançant un procés electroquímic, sense combustió i sense generació de fums contaminants.

En principi els vehicles motoritzats amb piles de combustible són una alternativa per a poder disposar de mitjans de desplaçament que no afectin l'entorn. Això sempre que s'obtingui l'hidrogen a partir de l'aigua (electròlisi) mitjançant energia elèctrica generada amb fonts d'energia neta i renovables.

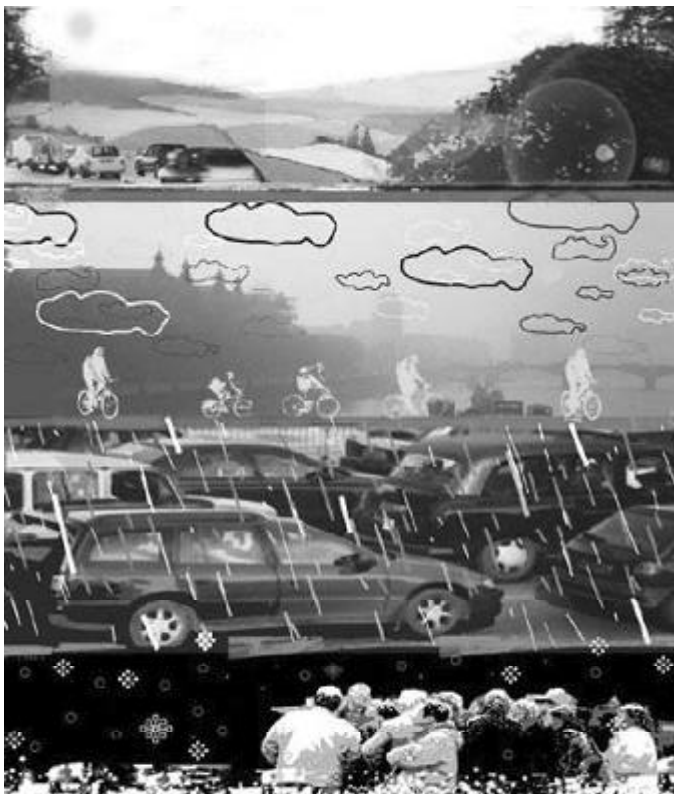
Però l'hidrogen es pot obtenir també a partir de combustibles fòssils, mitjançant un procés denominat 'reformat'. En aquest cas, alimentar amb hidrogen obtingut a partir de gas natural o de petroli una pila de combustible no implica de cap manera que tinguem un procés net ni renovable. I si l'hidrogen s'obté mitjançant l'electròlisi de l'aigua amb electricitat generada amb fonts d'energia brutes i no renovables (com és el cas de l'electricitat obtinguda en centrals tèrmiques de combustibles fòssils o nuclears) tampoc podem considerar el sistema com a net ni renovable.

Seria bo que l'Ajuntament de Barcelona informés a la ciutadania, de forma ben clara i transparent, d'on s'obté l'hidrogen que faran servir els autobusos (de l'aigua o de combustibles fòssils) i com s'obté (si a partir d'electricitat neta renovable o a partir d'electricitat bruta i no renovable).

La sostenibilitat no és només tecnologies netes, sinó que és també jugar net amb la informació a la ciutadania.

Josep Puig i Boix

Regidor de Ciutat Sostenible (entre 1995 i 1999)

...TU, POTS APROVAR

Fa 25 anys la societat austríaca va decidir, en referèndum, prescindir de l'energia nuclear. I la major part de països de la Unió Europea no s'han implicat amb l'energia nuclear o estan fent progressos per assolir el tancament de les seves centrals. Ara l'Oberösterreichische Plattform gegen Atomgefahr, una de les plataformes antinuclears austríaques, ha organitzat per als dies 4 i 5 de novembre del 2003 un simposi a Linz (Àustria), i ens motiva a treballar per un futur clar en seguretat i sense energia nuclear. El simposi, titulat PER UN FUTUR MÉS CLAR! ESTRATÈGIES PER A UN MÓN SENSE ENERGIA NUCLEAR!, tindrà lloc a Altes Rathaus Linz, Hauptplatz Renaissance-Saal. Si hi voleu participar, només heu d'enviar un correu a gctpfnn@energiasostenible.org. (Font: Grup de Científics i Tècnics per un Futur No Nuclear)

La Fundació Terra, amb el suport de l'Ajuntament de Barcelona, proposa convertir els balcons i terrasses de les cases en horts urbans. Es tracta d'un projecte que té per objectiu potenciar aquests espais amb el cultiu ecològic de vegetals per a l'autoconsum, i introduir parcel·les de natura al medi urbà. L'objectiu urbà es pot aconseguir a la mateixa associació per 200 euros. El manual junt amb el material hi ha un manual, *El rebost a la ciutat*. L'idea no és nova; és una ampliació de la idea del balcó com hort. La fundació ha promogut campanyes per aconseguir normes urbanístiques i s'ha adreçat a la Direcció General d'Habitatge per plantejar que s'habilitin un terç de les cobertes dels nous edificis per als horts. (*Metro Directe*, 12 juny 03, p. 10)

El professor d'Anàlisi Econòmica de la Universitat de Saragossa i doctor en Ciències Físiques Pedro Arrojo, estat guardonat amb el Premi Ambiental Goldman, titulat 'Nobel d'Ecologia', a San Francisco. Arrojo és president de la Fundación Nueva Cultura del Agua i un dels màxims dirigents del moviment antitransvasament d'Aragó. El reconeixement de la tasca d'Arrojo coincideix amb l'Any Internacional de l'Aigua i suposa un gran triomf per a les tesis antitransvasamentistes. Arrojo va afirmar després de rebre el guardó que aquest «ha de ser entès sense dubte com un reconeixement a dotzenes de milers de persones que estan aixecant a Espanya un moviment per a una nova cultura de l'aigua que comença a generar admiració a tot el món». (*El Triangle*, 21 abril 03, p. 15) / L'oposició popular al transvasament de l'Ebre es va materialitzar amb l'entrega al Ministeri de Medi Ambient de 60.000 signatures i alegacions, recollides en tot just un mes, contra la transferència d'aigües prevista en la llei del Pla Hidrològic Nacional (PHN) i el seu estudi d'impacte ambiental. (*Periódico*, 31 juliol 03, p. 26)

L'Associació de Naturalistes de Girona i de la Garrotxa ha posat en marxa una campanya per reduir el trànsit actual. La proposta passa per compartir desplaçaments amb una mitjana de quatre o cinc persones per vehicle, la qual cosa permetria disminuir la mobilitat en un 25% i, en conseqüència, els impactes socials, ambientals i econòmics que el trànsit genera. L'objectiu és ocupar les vies públiques per tal que les persones en puguin gaudir. El mecanisme proposat és un espai a la web www.compartircotxe.com, on els interessats es posen en contacte. (*El Triangle*, 14 juliol 03, p. 28)

OBELISCS PER LA PAU

PROJECTE PATROCINAT PER LA UNESCO

Els Obeliscs de la Pau són monuments de 2,5 metres d'alç creats com a símbols internacionals de la pau. El seu propòsit és de difondre el missatge «QUE LA PAU PREVALGUI A LA TERRA» (en anglès «MAY PEACE PREVAIL ON EARTH») i actuar en nosa com un constant recordatori que cal visualitzar la pau a la Terra per ella. Els Obeliscs per la Pau actuen dins de les comunions com a focus on acudir i reunir-se per la pau.

El Projecte Obeliscs per la Pau va començar al Japó gràcies a la Societat de la Pregària per la Pau Mundial (The World Peace Prayer Society), una ONG creada el 1955 per Masahisa Goi. El projecte va partir de la intenció d'ajudar que la humanitat s'elevi cap a l'harmonia amb el lema que «la guerra comença amb pensaments de guerra...; la pau comença amb pensaments de pau». Els Obeliscs de la Pau ens recorden que hem de mantenir la pau sempre present en els nostres pensaments. Fins ara s'han dedicat més de 200.000 Obeliscs a la pau en 160 països de tot el món, i és possible trobar-los a cada continent –des d'esglésies, jardins i places de ciutats fins a pobles fins a les piràmides de Gizeh a Egipte o el Pol Nord al Canadà– i han estat plantats per persones de totes les religions i condicions, inclosos caps d'estat com Jimmy Carter i caps religiosos com el Dalai Lama, el Papa Joan Pau II o la Mare Teresa de Calcuta. També s'han plantat en llocs com Sarajevo o Betlem i serveixen com un símbol de superació de conflictes.

Més informació a les webs:
www.pazmundial.com
www.peacepoles.org
www.worldpeace.org

